GRAD SINJ

202611451

Točka

PREDMET: PRIJEDLOG ZAKLJUČKA O PRIHVAĆANJU IZVJEŠĆA O STANJ U PROSTORU GRADA SINJA ZA RAZDOBLJE 2020.-2023.G.

REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO- DALMATINSKA ŽUPANIJA

GRAD SINJ
GRADONAČELNIK

KLASA: 350-01/26-01/44
URBROJ: 2181-8-03-26-2
Sinj, 22 . rujna 2026. godine

GRADSKO VIJEĆE GRADA SINJA
n/p Predsjednici Mariji Gaurina, prof.

Na temelju čl. 48. st. 1. toč.1 i čl. 35.st.1. toč.2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), čl. 52. Statuta Grada Sinja („ Službeni glasnik Grada Sinja“ broj 02/21), čl. 70. st. 2. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Sinja („Službeni glasnik Grada Sina“ broj 02/10, 02/13 i 02/21), prosljeđujem Gradskom vijeću Grada Sinja na razmatranje i usvajanje **Prijedlog Zaključka o prihvaćanju Izvješća o stanju u prostoru Grada Sinja za razdoblje 2020.-2023. g.**

U skladu s člankom 72. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Sinja, na radnim tijelima, objašnjenja i obrazloženja u ime predlagatelja davat će ovlašteni predstavnik, dok će izvjestitelj ove točke dnevnog reda na sjednici Gradskog vijeća biti pročelnica Upravnog odjela za imovinu i prostorno uređenje **Snježana Tiganj dipl. iur.**

REPUBLIKA HRVATSKA - GRADONAČELNIK - 2 - SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA - GRAD SINJ

Gradonačelnik
Miro Bulj, v.r.

O B R A Z L O Ž E NJ E

Prijedlog Zaključka o prihvaćanju Izvješća o stanju u prostoru Grada Sinja za razdoblje 2020.-2023.g.

1.Pravni temelj:

Pravni temelj za donošenje ovoga Zaključka sadržan je u člancima 39., 40. i 41. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 155/25), kojima je propisana obveza izrade izvješća o stanju u prostoru kao dokumenta za praćenje stanja u prostoru jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave razmatra predmetno izvješće za razdoblje od četiri godine.

2.Ocjena stanja, osnovni cilj odnosno svrha koja se želi postići:

Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (Narodne novine, broj 48/14 i 19/15) određen je sadržaj i obvezni prostorni pokazatelji izvješća o stanju u prostoru, a među obveznim sadržajem ovog dokumenta je ocjena stanja i ciljevi.

Ukratko, temeljem analize prostorne strukture korištenja i namjene površina kojima upravlja Grad Sinj, sustava naselja, gospodarske djelatnosti, postojeće infrastrukture, zaštite i korištenja dijelova prostora od posebnog značaja te svih ostalih prostornih pokazatelja, u izvješću je iznesena ocjena stanja.

Globalni cilj, odnosno svrha izrade ovog izvješća je stvaranje preduvjeta za daljnju izradu svih dokumenata prostornog uređenja, eventualno potrebnih izmjena i dopuna istih, kao i procjenu potrebe izrade drugih strateških i razvojnih odluka i dokumenata na razini Grada.

Za izradu Izvješća o stanju u prostoru Grada Sinja su se koristili podaci iz Informacijskog sustava prostornog uređenja, prostornih planova, službeno objavljeni i dostupni podaci nadležnih tijela i ustanova, te drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, kao i podaci iz usvojenih i objavljenih sektorskih, strateških, razvojnih, planskih i provedbenih dokumenata, te drugi podaci koji su od utjecaja na održivi razvoj u prostoru.

Posljednje izvješće o stanju u prostoru Grada Sinja izrađeno je za razdoblje od 2014.-2018.g., koje je Gradsko vijeće razmatralo i usvojilo na 29. sjednici održanoj 5. lipnja 2020. godine. Sukladno stavku 4. članka 39. Zakona o prostornom uređenju, ovo Izvješće o stanju u prostoru Grada Sinja za razdoblje 2020.-2023.g., izradila je tvrtka Arheo d.o.o. Zagreb i ovlašteni arhitekt za obavljanje poslova prostornog uređenja Mario Pezelj.

3. Procjena sredstava potrebnih za provođenje Zaključka, te način njihova osiguranja:

Za provođenje ovog Zaključka nije potrebno osigurati dodatna sredstva.

4. Tekst prijedloga Zaključka:

- U privitku
- Izvješće o stanju u prostoru za razdoblje 2020.-2023.g.

5. Donositelj:

Gradsko vijeće Grada Sinja

REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO- DALMATINSKA ŽUPANIJA

GRAD SINJ
GRADSKO VIJEĆE

KLASA: 350-01/26-01/44
URBROJ: 2181-8-03-26-3
Sinj, -- . rujna 2026. godine

Na temelju članka 39. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 155/25) i članka 34. Statuta Grada Sinja („Službeni glasnik Grada Sinja“, br. 2/21), Gradsko vijeće Grada Sinja na 10. sjednici održanoj dana __. rujna 2026. godine, donijelo je

Z A K L J U Č A K
o prihvaćanju Izvješća o stanju u prostoru Grada Sinja za razdoblje 2020. – 2023. godine

Članak 1.

Prihvaća se Izvješće o stanju u prostoru Grada Sinja za razdoblje 2020. – 2023. godine, koje je sastavni dio ovoga Zaključka.

Članak 2.

Ovaj Zaključak objavit će se u „Službenom glasniku Grada Sinja“.

Predsjednica:
Marija Gaurina, prof.

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
GRADA SINJA ZA RAZDOBLJE OD 2020.-2023. GODINE
SADRŽAJ

I. POLAZIŠTA
1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA
2. ZAKONODAVNO - INSTITUCIONALNI OKVIR
3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA GRADA SINJA

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA
1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA GRADA SINJA
2. SUSTAV NASELJA
3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI1
4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM
5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA
6. OBAVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA
1. POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA
2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA
3. URBANA PREOBRAZBA I SANACIJA
4. PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU GRADA SINJA

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE STANJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI
1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU GRADA SINJA OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE .....
2. OCJENA POTREBE IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA NA RAZINI GRADA SINJA .....
3. PREPORUKE PRIORITETNIH AKTIVNOSTI I MJERA ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA GRADA SINJA.....

V. IZVORI PODATAKA .....
1. Dokumenti prostornog uređenja, strateški i drugi dokumenti.....
2. Kontaktirane službe.....

I. POLAZIŠTA

CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA

Temeljem Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine 155/25), članka 39, 40. i 41. propisana je obveza izrade Izvješća o stanju u prostoru za područje jedinica lokalne i područne samouprave kao dokument praćenja stanja u prostoru za četverogodišnje razdoblje.

Izvješće o stanju u prostoru sastoji se od polazišta, analize i ocjene stanja i trendova prostornog razvoja, analize provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Izradom i donošenjem ovog Izvješća kao obveznog dokumenta praćenja stanja u prostoru stvaraju se preduvjeti za daljnju izradu svih dokumenata prostornog uređenja, eventualno potrebnih izmjena i dopuna istih, kao i procjenu potrebe izrade drugih strateških i razvojnih odluka i dokumenata na nivou Grada.

Izvješće o stanju u prostoru za Grad Sinj izrađuje se za četverogodišnje razdoblje do 2020.-2023. godine.

Koraci u izradi izvješća o stanju u prostoru su:

- definiranje okvira unutar kojeg se odvija prostorni razvoj Grada Sinja kroz utvrđivanje osnovnih prostornih obilježja Grada Sinja uključujući demografsku i socijalno gospodarsku strukturu
- prikupljanje podataka o pokazateljima prostornog razvoja kao što su: podaci o opremljenosti Grada društvenim i gospodarskim sadržajima te infrastrukturom, podaci o provođenju mjera zaštite vrijednih i zaštićenih kulturnih i prirodnih dobara te okoliša, podaci o provedbi programa gradnje, prostornih planova i drugih dokumenata u proteklom četverogodišnjem razdoblju itd.
- utvrđivanje stanja u prostoru i trendova prostornog razvoja na temelju pokazatelja razvoja, ocjena uspješnosti provedbe dosadašnjih planova i programa i potrebnih vremenskih rokova za njihovo provođenje te na temelju konkretnih pokazatelja odrediti prioritete u daljnjem prostornom razvoju
- u obliku prijedloga i preporuka za daljnji održivi razvoj u prostoru definirati načine za ostvarenje prioritetnih zadataka

Svrha izrade Izvješća o stanju u prostoru Grada Sinja dobivanje je sveobuhvatnog pregleda prostornog razvoja te planiranja prostora Grada Sinja. Cilj izrade Izvješća je analizirati i predvidjeti prostorno razvojne trendove koji se temelje na postojećim uvjetima. Također Izvješćem se prikazuju instrumenti prostornog planiranja te učinkovite mjere što su ih nadležna tijela poduzela u proteklom četverogodišnjem razdoblju na svim razinama planiranja.

Prema Strategiji prostornog razvoja Republike Hrvatske naglasak se stavlja na praćenje stanja u prostoru, naglašavajući da se stanje u prostoru i području prostornog uređenja prati i analizira izradom i donošenjem izvješća o stanju u prostoru na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini za četverogodišnje razdoblje.

Izvješće sadrži polazišta, analizu, ocjenu stanja i trendove prostornog razvoja, prioritetno prikazuje utvrđene probleme u prostoru, postojeća rješenja za poboljšanje stanja te ukazuje na mogućnosti daljnjih usmjerenja prostornog razvoja, odnosno ukazuje na stanja i promjene u prostoru koje nastaju pod utjecajem različitih društvenih procesa i imaju veći ili manji neposredan utjecaj na prostor.

Izvješćem se ocjenjuje učinkovitost planskih mjera za unapređenje sustava prostornog uređenja, daje se osnova za definiranje smjernica prostornog razvoja Grada Sinja te određuje potreba izmjene ili izrade novih prostornih planova i drugih dokumenata za područje Grada Sinja.

ZAKONODAVNO INSTITUCIONALNI OKVIR

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju (NN br. 155/25) (u daljnjem tekstu: Zakon), jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave definirana je obavezna izrada dokumenata praćenja stanja u prostoru, odnosno izrada Izvješća o stanju u prostoru za četverogodišnje razdoblje. Odredbom članka 39. Zakona utvrđena je obveza izrade Izvješća o stanju u prostoru i razmatranja njegova sadržaja od strane predstavničkog tijela lokalne / regionalne (područne) samouprave. Sadržaj Izvješća izrađen je na temelju Pravilnika o sadržaju i obveznim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN br. 48/14 ,19/15).
Grad Sinj kao jedinica lokalne samouprave ima obvezu praćenja stanja u prostoru na području kojim administrativno upravlja, uz ostala tijela s javnim ovlastima. Za potrebe izrade ovog Izvješća zatraženi su i prikupljeni relevantni i ažurirani podaci od nadležnih državnih, županijskih i gradskih tijela te pravnih osoba s javnim ovlastima, koji su sukladno Pravilniku o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN br. 48/14, 19/15), ugrađeni u dokument u svrhu prikaza stanja. Izvješće razmatra Gradsko vijeće, odnosno predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave te se ono objavljuje u službenom glasilu.
Člankom 9. navedenog Pravilnika propisano je da nacrt Izvješća na svim razinama mogu izrađivati i pravne osobe, odnosno ovlašteni arhitekti, koji ispunjavaju uvjete za obavljanje poslova prostornog uređenja propisane posebnim zakonom. Sukladno navedenom, Grad Sinj pristupio je izradi Izvješća o stanju u prostoru te je izradu Nacrta Izvješća povjerio stručnom izrađivaču tvrtki ARHEO d.o.o. iz Zagreba.
Prethodno Izvješće o stanju u prostoru Grada Sinja izrađeno je za razdoblje 2014.-2018., te je objavljeno u Službenom glasniku Grada Sinja br. 04/20.

Izvješće o stanju u prostoru Grada Sinja za razdoblje 2020. - 2023. godine izrađuje se prema Pravilniku iz 2015. godine (NN br. 48/14, 19/15), kojim je u članku 7. propisan sadržaj Izvješća.

OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA GRADA SINJA

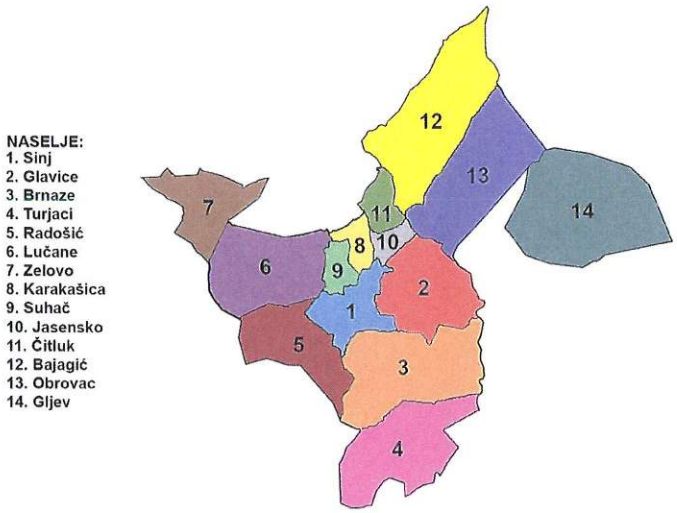
Osnovni podaci o stanju u prostoru

Grad Sinj administrativno pripada Splitsko-dalmatinskoj županiji, te je središte Sinjske, a samim time i Cetinske krajine. Područje Cetinske krajine čine gradovi Sinj, Trilj i Vrlika, Općine Hrvace, Dicmo i Otok, te dijelovi Općina Dugopolje, Civljane i Muć.
Termin Cetinska krajina ne potječe izravno od imena rijeke Cetine, nego od hrvatske srednjovjekovne županije, odnosno knežije Cetine, pa tako isti naziv ravnopravno nose i rijeka, ali i kraj. Grad Sinj s okolnim naseljima zauzima površinu 194,27 km^2, dok površina samog naselja Sinj znosi 7,44 km^2, što čini 4,3% kopnene površine Splitsko-dalmatinske županije.

Grad Sinj nalazi se na 327 metara nadmorske visine, a udaljen je 35 kilometara od Jadranskoga mora.

Geografske odrednice koje se mogu istaknuti kao najbitnije su rijeka Cetina, planina Kamešnica na sjevero-istoku, brdo Visoka i Plišivica na jugu i jugo-zapadu te polje između njih. Prostor Grada Sinja može se podijeliti na poljsko-pripoljski i planinski predio.

Grad Sinj zauzima značajno mjesto u Splitsko-damatinskoj županiji po svom položaju, koncentraciji stanovništva, društvenim djelatnostima i prirodnim vrijednostima. Područje Grada Sinja sastoji se od 14 naselja u koje ubrajamo: Sinj, Glavice, Brnaze, Turjaci, Radošić, Lučane, Zelovo, Karakašica, Suhač, Jasensko, Čitluk, Bajagić, Obrovac i Gljev.

Slika1.Kartografski prikaz naselja Grada Sinja

Prostor Grada Sinja smješten je na važnoj transverzalnoj okosnici razvoja koja spaja unutrašnjost s morem, što je gradu omogućilo bogat razvoj od prapovijesti pa sve do danas.

Grad Sinj je mjesto održavanja tradicionalne viteške igre Alke, koja se održava svake godine u prvoj nedjelji mjeseca kolovoza u znak pobjede nad turskim osvajačima. Sinjska alka je od 15. studenoga 2010. godine pod zaštitom UNESCO-a kao nematerijalna svjetska baština. Budući da je Grad Sinj i Marijansko svetište, u ljetnim mjesecima posjećuju ga brojni hodočasnici i turisti.

Pored svog urbanog središta, područje Grada Sinja obuhvaća vinograde, vrtove, voćnjake, oranice i livade koje su najvrijednije površine za bavljenje poljoprivrednom djelatnosti, a na brdskim i planinskim predjelima pašnjake, livade i šume koje predstavljaju dobru osnovu za slobodnu ispašu stoke, odnosno razvoj stočarstva

Prostor Grada Sinja je od posebnog državnog i nacionalnog geostrateškog interesa za Republiku Hrvatsku i Splitsko-dalmatinsku županiju zbog svojih važnih obilježja. Ima značajan prometno-geografski položaj i povoljna geografska obilježja, ali i veoma osjetljiv i važan geostrateški i

geopolitički položaj. Prostor grada Sinja je danas značajno tranzitno prometno područje s posebnim prometno-geografskim značenjem.

Grad Sinj je povezan s autocestom A1 i Splitom preko državne ceste D1. Državna cesta D1 je izgrađena kao brza cesta do ulaza u Dicmo, a planira se i izgradnja brze prometnice sve do Sinja, čime bi Sinj ojačao svoju ulogu prometnog čvorišta. Prometnica Sinj-Vaganj-Livno, zajedno s cestom Solin-Klis-Sinj predstavlja najkraću dionicu puta od Dalmacije prema Livnu i središnjoj Bosni, što rezultira pojačanim razvojem turizma, ali i trgovine.

Geografski položaj Grada Sinja

Slika 2: Geografski položaj Grada Sinja u Splitsko - dalmatinskoj županiji

Grad Sinj se nalazi u kotlini, tridesetak kilometara udaljen od mora. Na ovom prostoru isprepleću se utjecaji dviju klima. To su umjereno topla vlažna klima sa vrućim ljetima i umjerena topla vlažna klima s toplim ljetom, odnosno prema Köppenovoj klasifikaciji klime to su Cfa i Cfb klime. Za ovo podneblje karakteristični su periodi ljetne suše, nepovoljan raspored oborina tijekom cijele godine te jak utjecaj vjetra, posebice bure. Najveća količina oborina pada u razdoblju od rujna do prosinca koji bilježi najviše padalina.

S hidrološke strane, Grad Sinj ima vode u izobilju. Područje je bogato nadzemnim i podzemnim vodama. Ukupan protok rijeke Cetine iznosi 107 m^3 /sek vode .

Čitavo je područje uglavnom prekriveno listopadnom vegetacijom, dok su planinska područja prekrivena bukvom.

Cetinska krajina bogata je i brojnim vrstama ljekovitog bilja poput smilja, kadulje, Gospine trave, majčine dušice i dr., a osim bogate vegetacije, područje Grada Sinja pogodno je za razvoj poljoprivrede i turizma, posebice sportsko-rekreacijskog i avanturističkog, vjerskog, ali i ruralnog turizma koji je relativno nov te se počeo pojavljivati na prostoru Hrvatske 90-ih godina prošlog stoljeća

U Prostornom planu uređenja Grada Sinja navodi se da je cjelokupni teritorij Grada seizmički aktivan, a područje Grada Sinja nalazi se u zoni IX stupnja MSK skale.

Demografska struktura

Podaci o demografskoj strukturi Grada Sinja temelje se prvenstveno na objavljenim podacima Popisa stanovništa iz 2021. godine i ranijih godina, dok je 2021. godina uzeta kao relevantna prikaz demografskih kretanja.

Razmještaj i struktura stanovništva

1. Broj stanovnika

Na području Grada Sinja prema Popisu stanovništva iz 2021. godine živi 23.452 stanovnika, a prema Popisu stanovništva iz 2011. godine živjelo je 24.826 stanovnika. Grad Sinj pokazuje pad svoje populacije.

Tablica 1. Kretanje ukupnog broja stanovnika za Grad Sinj po naseljima

R.B.	NASELJA	BROJ STANOVNIKA 2011. GODINE	BROJ STANOVNIKA 2021. GODINE
1.	Bajagić	562	496
2.	Brnaze	3.184	3.124
3.	Čitluk	488	462
4.	Glavice	3.753	3.597
5.	Gljev	326	225
6.	Jasensko	341	306
7.	Karakašica	665	682
8.	Lučane	649	601
9.	Obrovac Sinjski	804	794

10.	Radošić	686	681
11.	Sinj	11.478	10.771
12.	Suhač	571	577
13.	Turjaci	1.138	1.014
14.	Zelovo	181	122
	UKUPNO:	**24.826**	**23.452**

Izvor: Popis stanovništva 2011. i 2021. godine

Gustoća naseljenosti

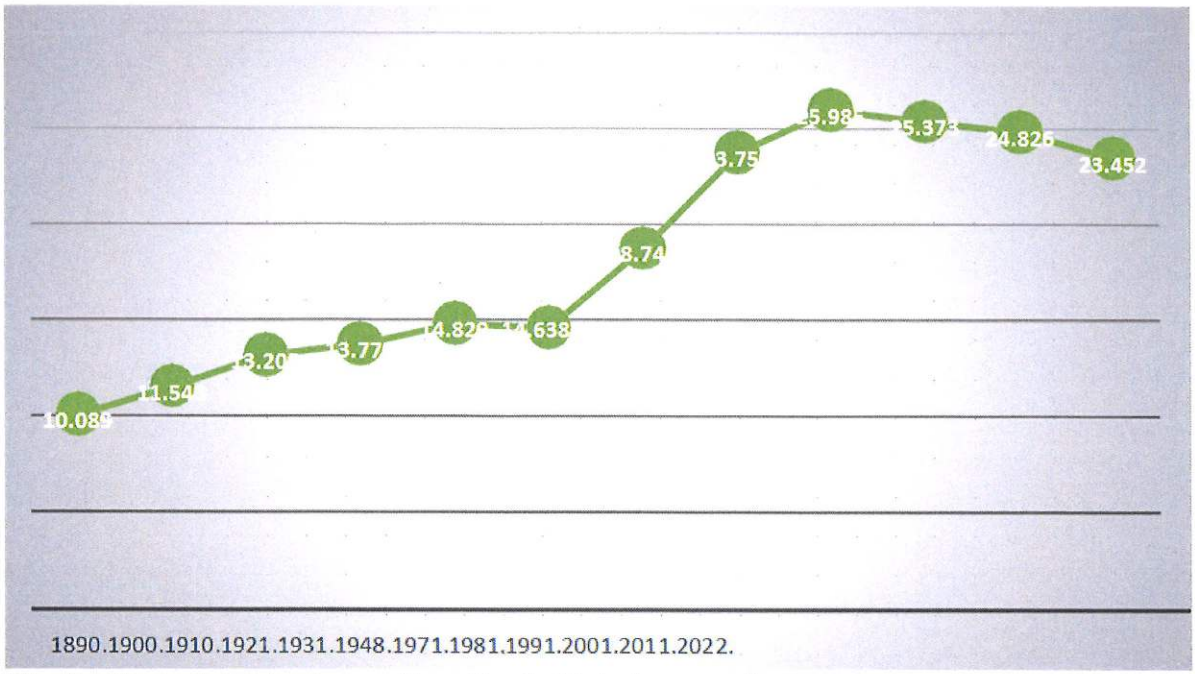
Površina Grada Sinja zauzima 194,27 km². Prema posljednjem Popisu stanovništva iz 2021. godine, na području Grada Sinja živi 23.452 stanovnika. Iz navedenih podataka izračunata je gustoća naseljenosti od 120,72 st/km². Gustoća naseljenosti Grada Sinja prikazana je u slijedećoj tablici.

Tablica 2. Gustoća naseljenosti po naseljima Grada Sinja

R.B.	NASELJE	POVRŠINA (km²)	BROJ STANOVNIKA	GUSTOĆA STANOVNIKA (st/km²)
1.	**Bajagić**	24,79	496	20,01
2.	**Brnaze**	21,79	3.124	143,37
3.	**Čitluk**	3,82	462	120,94
4.	**Glavice**	16,46	3.597	218,53
5.	**Gljev**	27,11	225	8,30
6.	**Jasensko**	2,42	306	126,45
7.	**Karakašica**	2,88	682	236,81
8.	**Lučane**	18,35	601	32,75
9.	**Obrovac Sinjski**	23,58	794	33,67
10.	**Radošić**	12,62	681	53,96
11.	**Sinj**	7,44	10.771	1.447,71
12.	**Suhač**	3,08	577	187,34
13.	**Turjaci**	18,75	1.014	54,08
14.	**Zelovo**	11,27	122	10,83
UKUPNO		**194,27**	**23.452**	**120,72**

Razmještaj stanovništva

Na području Grada Sinja, a prema Popisu stanovništva iz 2021. godine popisano je ukupno 23.452 osoba što čini udio od 5,54% od ukupnog broja stanovnika u Splitsko–dalmatinskoj županiji (423.407). Usporedba zadnja dva popisa stanovništva pokazuje da područje Grada Sinja karakterizira pad broja stanovnika. Najveći broj stanovnika živi u naselju Sinj, njih 10.771 (45,93%), slijedi ga naselje Glavice sa 3.597 stanovnika (15,34%), zatim naselje Brnaze sa 3.124 stanovnika (13,32%), dok u prestalih 11 naselja živi 5.960 (25,41%).

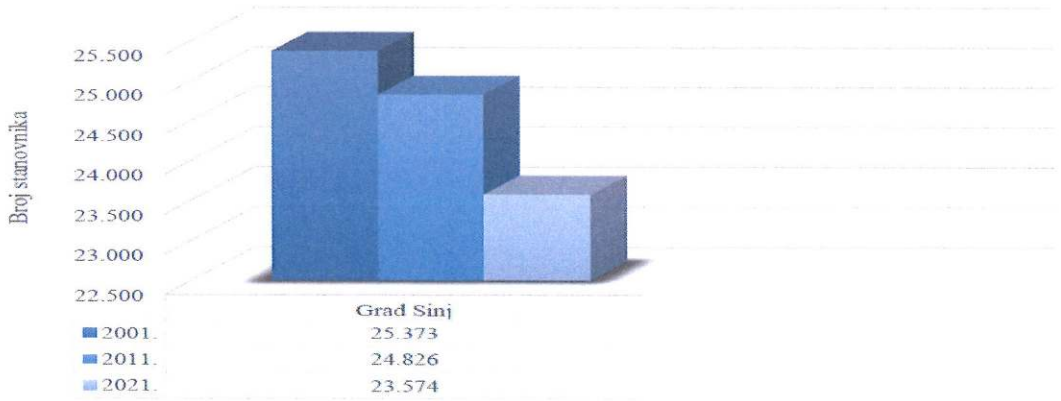
Slika 3 . Kretanje broja stanovnika u Gradu Sinju kroz povijest

Izvor: Državni zavod za statistiku

U prethodnom grafikonu je uočljivo da se povećanje broja stanovnika na području Grada Sinja bilježi u promatranom periodu od 1890. godine, pa do 1931. godine te izrazito od 1948. godine, pa do 1991. godine, dok se smanjenje broja stanovnika na području Grada Sinja bilježi od popisnog razdoblja 1931. godine, pa do 1948. godine te od 1991. godine, pa do 2021. godine.

Rezultati zadnjih dva popisa stanovništva pokazuju da se smanjivanje broja stanovnika nastavlja i da je stopa pada linearna.

Grad Sinj je u razdoblju od 2001. do 2021. godine izgubio 1.799 stanovnika, a od četrnaest naselja koja administrativno pripadaju Gradu Sinju samo Radošić i Suhač bilježe porast broja stanovnika. Najveću relativnu promjenu broja stanovnika od -37,5% u razdoblju od 2001. do 2021. godine zabilježilo je naselje Gljev.

Izvor: Popis stanovništva (2001.-2021.), DZS

Slika 4. Kretanje broja stanovnika u Gradu Sinju (2001.-2021.)

Ako promatramo kretanje broja stanovnika Grada Sinja tijekom nekoliko popisnih godina, primjetan je kontinuirani pad ukupnog broja stanovnika. Kako i Hrvatsku, tako i Grad Sinj prati ukupna depopulacija. U odnosu na popis stanovništva 2001. godine kada je Grad Sinj brojio 25.373 stanovnika, relativna promjena broja stanovnika 2011. iznosila je -2,16 %, a relativna primjena 2021. godine -5,04%.

Dobna struktura stanovništva Grada Sinja, kao i Republike Hrvatske je regresivnog tipa, odnosno karakterizirana je niskim udjelom djece, velikim udjelom radnog kontingenta i sve većim udjelom starog stanovništva.

Prema statistici iz 2021. godine na području Grada Sinja mlado stanovništvo (0-19 godina) čini 20,92% (4.907), zrelo stanovništvo (20-59 godina) 53,06% (12.443), a staro stanovništvo (60 i više godina) 26,02% (6.102) od ukupnog broja stanovnika. Iz navedenih podataka očigledno je da se najveći udio stanovnika nalazi u životnoj dobi od 20 do 59 godina starosti. S aspekta radne sposobnosti, vitaliteta i fertilne dobi, ovaj podatak je ohrabrujući. Gledajući spolnu strukturu na području Grada Sinja zaključuje se da je broj žena veći (50,50%) u odnosu na broj muškaraca (49,50%).

Činitelji depopulacije od posljednja dva popisa stanovništva, koja je primjetna na prostoru Grada Sinja, su emigracija i negativan prirodni prirast, odnosno prirodni pad broja stanovništva. Stopa prirodne promjene pokazuje relativno smanjenje broja stanovnika prirodnom promjenom u odnosu na početak promatranog razdoblja.

Prirodni prirast stanovništva

U Gradu Sinju je u 2001. godini bilo 278 živorođenih i 183 umrlih, pa je prirodni prirast iznosio 95, 2011. godine u Sinju se rodilo samo 6 stanovnika više nego što ih je umrlo. Godina 2013. je prva godina u kojoj je zabilježen prirodni pad od 5 stanovnika te tada započinje proces depopulacije u gradu Sinju koji traje i danas. Najveća negativna prirodna promjena zabilježena je 2015. godine i iznosila je -47. Na najnovijem popisu stanovništva iz 2021. godini broj živorođene djece iznosio 261, a umrlih je bilo 280, pa je prirodni prirast 2021. za grad Sinj iznosio -19.

Slika 5.

Prirodna promjena stanovništva Grada Sinja od 2001. do 2021. godine
Izvor: Prirodno kretanje stanovništva (2001.-2021.), DZS

Razmještaj i struktura kućanstava

Tablica 4. Broj kućanstava

NASELJE	UKUPNO POPISANE OSOBE	UKUPAN BROJ STANOVNIKA	STAMBENE JEDINICE	
			Ukupno	Stanovi za stalno stanovanje
SINJ	23.790	23.574	9.925	9.513
BAJAGIĆ	497	495	313	251
BRNAZE	3.185	3.147	1.251	1.217
ČITLUK	462	462	219	219
GLAVICE	3.654	3.630	1.383	1.365
GLJEV	230	227	265	245
JASENSKO	309	305	136	124
KARAKAŠICA	692	675	255	249
LUČANE	608	607	248	212
OBROVAC SINJSKI	810	793	400	355
RADOŠIĆ	691	681	256	256
SINJ	10.906	10.828	4.450	4.365
SUHAČ	578	577	220	207
TURJACI	1.047	1.026	438	392
ZELOVO	121	121	91	56

Prema popisu stanovništva iz 2001. godine na području Grada Sinja nalazi se 7.783 stanova od čega je 7.567 stanova za stalno korištenje, a 216 stanova koristi se privremeno. Od stanova za stalno korištenje 6.841 stan je nastanjen, 632 stana su nenastanjena, a 94 stana su napuštena.

Na popisu stanovništva 10 godina kasnije (2011.), broj stanova znatno je porastao, pa tako iznosi 9.315 stanova od čega su 9.183 stana za stalno korištenje, a 132 za privremeno stanovanje. Od stanova za stalno korištenje 7.518 stanova je nastanjeno, privremeno nenastanjenih je 1.408, dok je 257 stanova je napušteno.

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine ukupan broj stanova na području Grada Sinja je 9.925. Od ukupnog broja stanova, 9.513 stana su za stalno stanovanje, a 412 stanova je za privremeno stanovanje.

Kontinuirana izgradnja stanova u Gradu Sinju zadovoljava prirast stanovnika i stambenih potreba. Niska cijena nekretnina i blizina obale, faktori su zbog kojih se sve veći broj stanovništva s područja Splita odlučuje na život u Sinju, što će u budućnosti dovesti do porasta potražnje stambenih jedinica.

Socijalno gospodarska struktura

Indeks razvijenosti

Indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj izračunava se na temelju šest ključnih pokazatelja: stope nezaposlenosti, općeg kretanja stanovništva, indeksa starenja, stupnja obrazovanja, prosječnog dohotka po stanovniku i prosječnih izvornih prihoda po stanovniku. Ovi pokazatelji omogućuju objektivno mjerenje stupnja razvijenosti svake jedinice lokalne samouprave.

Prema podacima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za razdoblje 2020.-2022., Grad Sinj ima indeks razvijenosti od 94,063. To ga svrstava u III. skupinu jedinica lokalne samouprave s ispodprosječnom razvijenosti u Republici Hrvatskoj

GRAD SINJ U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA ŽUPANIJE

Sukladno postojećom teritorijalnom podjelom Grad Sinj je dio XVII. Splitsko-dalmatinske županije, a u svom prostornom položaju unutar Županije Grad Sinj nalazi se na sjevernom dijelu.

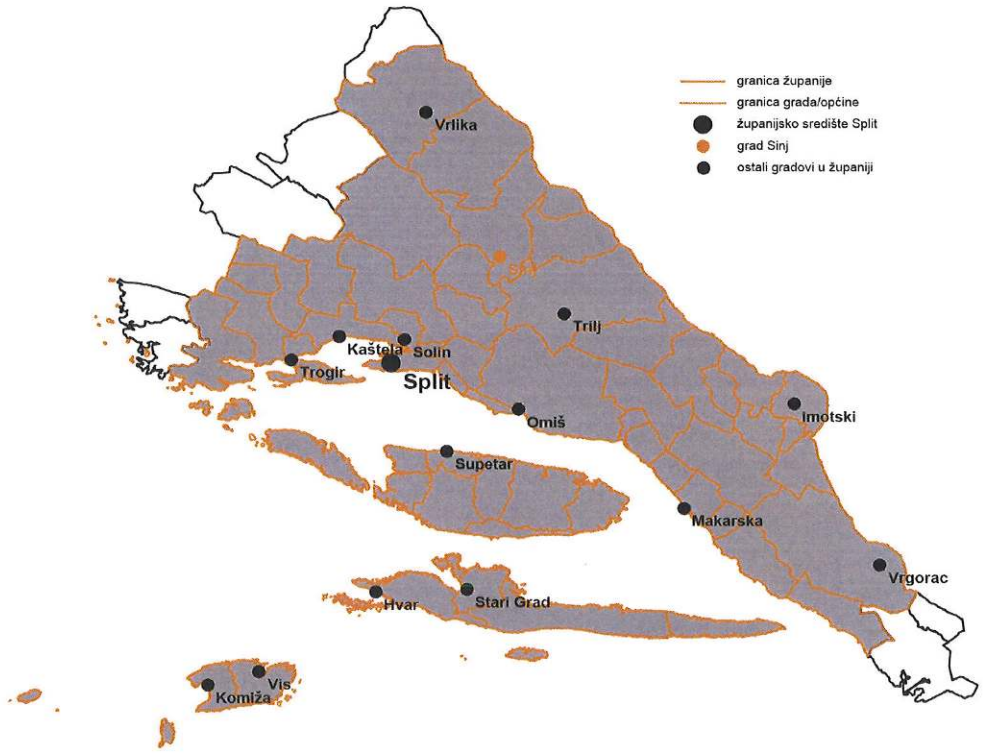
Prostorno uređenje Splitsko-dalmatinske županije definirano je Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije ("Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije" broj 01/03, 08/04 - stavljanje izvan snage odredbe, 05/05 (usklađenje s uredbom o ZOP-u), 06/05 (ispravak usklađenje s Uredbom o ZOP-u), 13/07, 09/13, 147/15 (rješenja o ispravcima grešaka), 154/21. 170/21- pročišćeni tekst).

Splitsko-dalmatinska županija na sjeveru graniči sa Šibensko-kninskom županijom, na južnom dijelu graniči s Dubrovačko-neretvanskom županijom, dok na svom istočnom dijelu graniči sa Bosnom i Hercegovinom. Samo središte Županije je Grad Split, a ostala gradska središta odnosno manja regionalno - razvojna središta predstavljaju Grad Trogir, Grad Kaštela, Grad Solin, Grad Omiš, Grad Makarska, Grad Imotski te na otocima Grad Supetar, Grad Hvar i Grad Komiža. Grad Sinj omeđen je sljedećim Općinama/Gradovima: Trilj, Otok, Dicmo, Muć i Hrvace.

Grad Sinj obuhvaća površinu od 195 km^2 a, što čini 4,26% površine kopnenog dijela Splitsko-dalmatinske županije.

Područje Grada Sinja pripada Sinjskoj (Cetinskoj krajini), a nalazi se dijelom u zaobalnoj, a dijelom u zaobalno graničnoj mikroregiji Splitsko-dalmatinske županije.
Grad Sinj zauzima značajno mjesto u Županiji splitsko-dalmatinskoj po svom položaju, koncentraciji stanovništva, društvenim djelatnostima i prirodnim vrijednostima.

U širem kontekstu (regionalnom, nacionalnom i međunarodnom) po svom položaju, koncentraciji stanovništva, gospodarskim djelatnostima i prirodnim vrijednostima Grad Sinj zauzima značajno mjesto u Splitsko-dalmatinskoj Županiji koja pripada prostornoj cjelini županija jadranske Hrvatske. Kontinentalni dio županije odnosi se na područje dalmatinske Zagore u kojoj je Grad Sinj dominantni grad po broju stanovnika i gospodarskoj aktivnošću

Slika 6: Položaj Grada Sinja u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Prema važećem Prostornom planu Grada Sinja ((Službeni glasnik Grada Sinja 02/2006, 08/2014, 01/2016, 08/2017, 08/2023, 10/23) nalaze se sljedeće građevine od važnosti za Državu i Županiju:

Građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku

Cestovne građevine

- D1 G. P. Macelj (gr. R. Slovenije) – Krapina – Zagreb – Karlovac – Gračac –Knin – Brnaze – Split (D8)
- D60 Brnaze (D1) – Trilj – Cista Provo – Imotski – G. P. Vinjani Donji (gr. BiH)
- D 219 Gornji Muć (D56) – Sinj – Obrovac Sinjski – G. P. Bili Brig (gr. BiH)

Cestovni granični prijelazi

- Granični cestovni prijelaz II kategorije - Bili Brig (Vaganj).

Energetske građevine:

- DV 400 kV (2 x 220 kV) TS Peruča (KPE Peruča) – RHE Korita
- DV 400 kV (2 x 220 kV) TS Hrvace – RHE Korita (Blace)/TS Konjsko
- Vjetroelektrane: Visoka - Zelovo (postojeće), Bili Brig (planirano), Zelovo (planirano), Vaganj - Rust (planirano), Plišivica (planirano), Čemernica (planirano)
- Sunčane elektrane: Bajagić i Gala - Obrovac Sinjski

Plinski magistralni sustav:

- Planirani sustav opskrbe prirodnim plinom

Elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema :

- Komunikacijska infrastruktura na samostojećim antenskim stupovima.
- Sustav motrenja, javljanja i uzbunjivanja

Vodne građevine - Regulacijske i zaštitne građevine

Građevine na vodotoku od državnog interesa –

- Rijeka Cetina (dužina nasipa 24,21km)
- Lateralni kanali i druge građevine za zaštitu od poplava, natapni kanali -
- Desni lateralni kanal Sinjskog polja (dužina nasipa 15,05km)
- Gornji lateralni kanal Sinjskog polja (dužina nasipa 5,20 km

Istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina:

- istražni prostori mineralnih sirovina,
- eksploatacijska polja mineralnih sirovina

Građevine i kompleksi za potrebe obrane

- vojno skladište i strelište "Kukuzovac"
- vojarna "126 brigade HV"
- vojno vježbalište Kukuzovac

Građevine od važnosti za Splitsko-dalmatinsku županiju

Prometne građevine s pripadajućim objektima i uređajima

Cestovne građevine

Županijske ceste

- ŽC 6082 Siverić (D33) – Vrlika (D1)
- ŽC 6112 Kladnice (Ž6098) – Prgomet – Prapatnice (D58)
- ŽC 6117 Karakašica (D1) – Lučane – D219
- ŽC 6118 Karakašica (D1) – Čitluk – Jasensko (L67037)

Lokalne ceste

- LC 67018 Matići – Čitluk (Ž6118)
- LC 67033 Radošić (D219) – L67041
- LC 67037 Jasensko (Ž6118) – D219
- LC 67038 Sinj (D219) – Glavice – D219
- LC 67040 Sinj (D1) – Troglav – Otok (Ž6082)
- LC 67041 Sinj (D1) – Radošić – Kukuzovac (D1)
- LC 67042 Mojanka (D1) – Vojnić Sinjski – Ž6148

Građevine zračnog prometa

Aerodrom Sinj (športski aerodrom)

Helidrom Sinj - planirano

Energetske građevine:

Elektroenergetske
Postojeće:

- TS 110/35 kV Sinj
- DV110 kV HE Peruća-TS Sinj
- DV110 kV TS Sinj - TS Meterize (TS Dugopolje)
- DV 110 kV HE Peruća - Buško Blato

Planirane:

- TS 110/20(10) kV Kukuzovac
- TS 110/x kV Sinj ISTOK
- TS x/220 kV SE Obrovac sinjski s priključkom na RP HE Orlovac
- DV 110kV RP RHE Korita (Blace) – TS VE Rust
- DV 110 kV TS Sinj – PL TS Kukuzovac
- DV 2x110kV TS Ogorje – HE Peruča/TS VE Rust
- DV 110 kV TS VE Čemernica – PL TS Kukuzovac
- Planirani DV 110kV PL TS Kukuzovac – RP HE Đale/ PL TS Trilj
- DV 110 kV PL TS Kukuzovac – postojeći DV 110 kV TS Sinj – TS Dugopolje

Plinski distribucijski sustav

- Planirani visokotlačni plinovod MRS Dugopolje – RS Dicmo – RS Kukuzovac – RS Sinj max radnog tlaka 12 bar predtlaka
- Planirane redukcijske stanice –RS Kukuzovac i RS Sinj

Vodne građevine - građevine za vodoopskrbu:
Grupni vodoopskrbni sustav Sinjske krajine – za područje Grada Sinja se dijeli na

- podsustav Ruda
- podsustav Kosinac
- podsustav Šilovka

Vodne građevine - Zahvati voda:

- Kosinac Instalirani kapacitet 90 l/s

Vodne građevine - građevine sustava odvodnje iznad 10.000 ES

- Sustav odvodnje otpadnih voda Grada Sinja.

Vodne građevine -Regulacijske i zaštitne građevine :

- regulacijske i zaštitne vodne građevine na lokalnim vodama (stalni vodotoci, bujice, odvodni kanali, retencije i dr.),
- građevine za obranu od poplava na lokalnim vodama i
- građevine za zaštitu od erozija i bujica koje poboljšavaju postojeći režim voda područja Županije (ustave, brane, stepenice, pregrade, izgrađene kinete, zidovi i dr.).

Vodne građevine - Građevine za melioracijsku odvodnju
Melioracijski sustav Sinjskog polja uz uvažavanje kriterija biološke raznolikosti :

- glavni odvodni kanal Sinjskog polja u dužini oko 10,20 km s ispusnom ustavom na kraju,
- detaljna kanalska mreža,
- putna mreža s većim brojem mostova na kanalima,

Vodne građevine - Sustav navodnjavanja :

- Sustav navodnjavanja Sinjskog polja

j) Građevine za gospodarenje s otpadom :

- planirana Pretovarna stanica
- reciklažno dvorište

k) Slobodne carinske zone
Postojeće:

- Sinj - Kukuzovac

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA GRADA SINJA

Prostornim planom uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/14, 01/16, 08/17, 08/23 i 10/23), površine za razvoj i uređenje prikazane su na kartografskom prikazu "Korištenje i namjena površina" te se određuju za sljedeće namjene:

Tablica 5. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina, Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/214, 01/16, 08/17, 08/23, 10/23)

Naziv grada: GRAD SINJ	Oznaka	Ukupno ha	%od površine Grada
Građevinska područja ukupno	GP	2271,30	11,75
Izgrađeni dio GP ukupno	GP	1506,55	7,79
Izgrađene strukture van građevinskog područja ukupno		319,49	1,65
	I	215,45	1,11
	E	83,92	0,43
	R	5,10	0,03
Poljoprivredne površine ukupno	P	4445,60	22,99
- osobito vrijedno obradivo tlo	P1	2660,0	13,76
- vrijedno obradivo tlo	P2	1237,4	6,4
- ostala obradiva tla	P3	548,20	2,84

Šumske površine ukupno	S	9989,99	51,67
- zaštitne	S2	9807,78	50,72
- posebne namjene	S3	182,21	0,94
Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno	PS	981,33	5,08
Vodne površine ukupno	V	136,88	0,71
- vodotoci	V	136,88	0,71
Ostale površine ukupno		185,87	0,96
	IS	49,91	0,05
	N	126,42	3,11
	G	9,54	0,05
ZAŠTIĆENE CJELINE			
Zaštičena prirodna baština		6460,32	33,41
Zaštićena graditeljska baština		75,43	0,39
- arheološka područja		45,35	0,23
-povijesne graditeljske cjeline		30,08	0,16
Grad Sinj ukupno		19335,45	

Površina naselja

Grad Sinj u svom sastavu okuplja 14 naselja: Bajagić, Brnaze, Čitluk, Glavice, Gljev, Jasensko, Karakašica, Lučane, Obrovac Sinjski, Radošić, Sinj, Suhač, Turjaci i Zelovo.

Tablica 6. Površina naselja Grada Sinja, Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/2006, 08/2014, 01/2016, 08/2017, 08/23, 10/23), DZS

NASELJE	POVRŠINA (ha)	POVRŠINA (km^2)	stan/km^2
Bajagić	2479	24.79	19,97
Brnaze	2179	21.79	145.02
Čitluk	382	3.82	120,94
Glavice	1646	16.46	220.53
Gljev	2711	27.11	8,37
Jasensko	242	2.42	126,03
Karakašica	288	2.88	234,37
Lučane	1835	18.35	33,08
Obrovac sinjski	2358	23.58	33,63
Radošić	1262	12.62	53.96

Sinj	744	744	1455,37
Suhač	308	3.08	187.34
Turjaci	1875	18.75	30,77
Zelovo	1127	11.27	16.42
UKUPNO	**19427**	**194.27**	**121,21**

Građevinska područja

Analizirani podaci odnose se na podatke iz važećeg Prostornog plana uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/2006, 08/2014, 01/2016, 08/2017, 08/23, 10/23). Građevinska područja naselja u Gradu zauzimaju 2.304,07 ha površine, odnosno 11,91% ukupne površine Grada Sinja.

Tablica 7. Prikaz građevinskih područja naselja Grada Sinja, Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/14, 01/16, 08/17., 08/23, 10/23)

	izgrađeno		**neizgrađeno**		**ukupno**
NASELJE	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)
BAJAGIĆ	70,78	60,49	46,22	39,51	117
BRNAZE	190,31	64,82	103,26	35,18	293,57
ČITLUK	32,79	57,85	23,89	42,15	56,68
GLAVICE	283,92	63,21	165,24	36,79	449,16
GLJEV	41,4	62,98	24,33	37,02	65,73
JASENSKO	19,04	66,25	9,70	33,75	28,74
KARAKAŠICA	63,85	65,48	33,67	34,52	97,52
LUČANE	70,11	57,34	52,16	42,66	122,27
OBROVAC SINJSKI	86,87	55,31	70,19	44,69	157,06
RADOŠIĆ	62,40	47,76	68,29	52,24	130,69
SINJ	384,08	83,28	78,93	16,72	472,07
SUHAČ	45,09	55,38	36,33	44,62	81,42
TURJACI	94,66	63,45	54,51	36,55	149,17
MOJANKA (IZDVOJENO G P NASELJA TURJACI)	9,37	83,37	1,87	16,63	11,24
ZELOVO	51,88	73,38	19,12	26,62	71,81
UKUPNO	**1.506,55**	**65,38**	**797,52**	**34,62**	**2.304,07**

Tablica 8. Stanovništvo prema GP po naseljima Grada Sinja, Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/2006, 08/2014, 01/2016, 08/2017, 08/2023, 10/2023), DZS

Naselje	površina građevinskog područja naselja (GP) (ha)	broj stanovnika u odnosu na ukupnu površinu GP (st/ha)	površina izgrađenog građevinskog područja naselja (GP) (ha)	broj stanovnika u odnosu na izgrađenu površinu GP (st/ha)
BAJAGIĆ	117	4.23	70,78	6.99
BRNAZE	293,57	10.72	190,31	16.53
ČITLUK	56,68	8.15	32,79	14.08
GLAVICE	449,16	8.08	283,92	12.78
GLJEV	65,73	3.45	41,4	5.48
JASENSKO	28,74	10.61	19,04	16.02
KARAKAŠICA	97,52	6.92	63,85	10.57
LUČANE	122,27	4.96	70,11	8.65
OBROVAC SINJSKI	157,06	5.05	86,87	9.12
RADOŠIĆ	130,69	5.21	62,40	10.91
SINJ	472,07	22.93	384,08	28.19
SUHAČ	81,42	7.08	45,09	12.79
TURJACI	160.41	6.40	104.03	9.86
ZELOVO	71,81	1.68	51,88	2.33

Izdvojena građevinska područja (izvan naselja)

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja, prema Zakonu o prostornom uređenju (NN br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23) je područje određeno prostornim planom kao prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja planirana za sve namjene, osim za stambenu. Prema Prostornom planu uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/14, 01/16, 08/17, 08/23, 10/23) na području Grada Sinja planirane su površine za gospodarsku namjenu i rekreaciju. Ukupna površina izdvojenih građevinskih područja izvan naselja u Gradu Sinju iznosi 936,98 ha, što predstavlja 4,95% od ukupne površine Grada.

Tablica 9. Izdvojena građevinska područja - površina i udio izdvojenih građevinskih područja izvan naselja prema namjeni, Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/2006, 08/2014, 01/2016, 08/2017, 08/23, 10/23), DZS

NAMJENA (ha)	OZNAKA	UKUPNO (ha)	%od površine Grada	stan/ha ha/stan*
Gospodarska	I	290,97	1,49	85,34

Rekreacija	R	350,5	1,8	70,84
UKUPNO:		**936,98**	**4,95**	**26,49**

2. SUSTAV NASELJA

Strategija i Program prostornog uređenja kategoriziraju naselja RH prema kriterijima centraliteta i veličine u šest kategorija, koje se zapravo razlažu na osam kategorija, jer se naselja iz kategorije regionalnih središta dijele u potkategorije regionalnih i manjih regionalnih središta, a naselja iz kategorije lokalnih središta se dijele na kategorije većih i manjih lokalnih središta. Kako su upravo mala regionalna i lokalna središta potencijalni nositelji razvoja nedovoljno prostorno strukturiranih područja, prihvaća se kategorizacija koja naselja dijeli u osam grupa te se tim naseljima daje pozicija na hijerarhijskoj ljestvici centraliteta:

- Regionalno (srednje razvojno) središte, srednji grad 15.000 - 30.000 stanovnika – grad Sinj
- Veće lokalno, područno (malo razvojno) središte, mali grad, 1000-7000 stanovnika - Brnaze, Glavice, Turjaci
- Manje lokalno (poticajno razvojno) središte, mjesta sa gradskim obilježjima, općinska središta, ostala razvojna žarišta, 500-1000 stanovnika - Bajagić, Karakašica, Lučane, Obrovac Sinjski, Radošić, Suhač
- Ostala manja naselja - Čitluk, Gljev, Jasensko, Zelovo

Stariji dijelovi naselja, zbijeni su i okupljeni u zaseoke na rubu padine ili na ocjeditijim uzvišenjima u polju. Novi dijelovi naselja spuštaju se uz cestu što vodi od Sinja preko Hana, od Sinja prema Trilju, od Sinja prema Hrvacama i na platou ispod Plišivice i Visoke

Bajagić se nalazi na lijevoj obali rijeke Cetine položeno uz sjeveroistočni rub Hrvatačkog polja između naselja Rumin i Han te Obrovca Sinjskog na prosječnoj nadmorskoj visini od 350 metara. Po popisu stanovništva iz 2021. Bajagić ima 5495 stanovnika i površinu od 24,79 km^2. Cjelokupno naselje od polja dijeli rijeka Cetina preko koje se nalazi naselje Čitluk. Kroz naselje prolazi županijska cesta Ž 6082. U Bajagiću se nalazi područna škola i župna crkva sv. Nikole.

Brnaze je naselje s dijelovima Vučkovići, Šabići, Marići, Talaja, Vukasovići, Malbaša, Paštar, Masle, Ivković, Mandac, Jagnjić, Delija, Mastelić, Čarić, Vidalina i Klarić-Kukuz. Smješteno je uz glavnu državnu cestu D1 i dijelom uz državnu cestu D 60. Naselje se nalazi na 330 metara nadmorske visine te broji 3.147 stanovnika prema popisu stanovništva iz 2021, a prostire se na površini od 21,70 km^2. Brnaze se naslanjaju uz južni rub sinjskog polja te predstavlja južna ulazna vrata za Grad Sinj iz pravca Splita. Brnaze su lokalno naselje u kojem se nalazi crkva sv. Nikole Tavelića, pošta, područna osmorazredna osnovna škola, društveni dom, kulturno umjetničko društvo, nogometni klub, groblje, benzinska postaja, trgovine i drugo .

Čitluk je naselje na sjevernom dijelu općine Sinj, između rijeke Cetine te okolnih sinjskih naselja Hrvaca, Karakašice, Jasenskog i Glavica. Naselje se od korita rijeke Cetine uz sam rub Hrvatačkog polja u dužinu pruža prema Jasenskom penjući se na brežuljke i ispunjavajući udoline među njima. Naselje ima tipična obilježja Zagore i Cetinske krajine te bogatu povijest koja seže još u antička vremena, obzirom da se u današnjem Čitluku nalazio rimski grad Colonia

Claudia Aequum. Prema popisu stanovništva iz 2021. u Čitluku je nastanjeno 462 stanovnika i ima površinu od 3,82 km2. U naselju djeluje područna osnovna škola.

Glavice su drugo naselje po veličini na području Grada Sinja. Ovom naselju pripadaju zaseoci; Malora, Modrići, Čovići, Romci, Ljubičići, Milanovići, Jelinčići, Masnići, Marasi, Jenjići, Dinarine, Mamuzići, Dolići, Labrovići, Ivačići, Vučići, Jadrijevići Bogdani, Poljaci, Šolto, Bilići i Anušići. Naselje broji 3.630 stanovnika prema Popisu stanovništva iz 2021. goine, te ima povšinu od 16,46 km^2. Uglavnom se bave poljoprivredom i stočarstvom. Veliki dio Sinjskog polja obuhvaća upravo Glavice, što otvara predispozicije za bavljenje poljoprivredom po čemu su Glavice i poznate. U naselju se nalazi crkva sv. Ivana, dva groblja, područna osnovna škola, vrtić, nogometni klub „Glavice" koji se natječe u nižem županijskom rangu, trgovine i drugo. Kroz Glavice prolazi državna cesta D 219 te više prometnica lokalnog karaktera.

Gljev je naselje udaljeno 15 kilometara od Sinja. Nalazi se na zaravni iznad Sinjskog polja na obroncima planine Kamešnice u bilzini granice Hrvatske te Bosne i Hercegovine. Većina stambenih objekata smješteno je na jugozapadnim obroncima Kamešnice uz rub plodnog kraškog polja. Prema popisu stanovništva iz 2021. u Gljevu živi 227 stanovnika te ima površinu od 27,11 km^2. Gljev je naselje poznato po očuvanju tradicijskih običaja kao što su izrada opanaka (tradicijska obuća) te pokladnih običaja U naselju se nalazi crkva sv. Jeronima i sv. Petra te groblje i područna osnovna škola.

Jasensko je ruralno naselje u sastavu općine Sinj koje sa sjeverne strane graniči s naseljem Čitluk, sa istočne s Glavicama, na jugu sa Sinjem, a na zapadu s Karakašicom. Naselje se geografski nalazi između plodnog polja te brežuljaka Petrada, Šušnjevača i Greda. Prema popisu stanovnovništva iz 2021. Jasensko ima 306 stanovnika na površini od 2,42 km^2. U naselju se nalazi crkva sv. Franje. Ovom naselju pripadaju zaseoci Bašić, Grčić, Barać i Šušnjara.

Karakašica je rubno naselje Grada Sinja koje na sjeveru graniči s općinom Hrvace. Kroz naselje prolazi državna cesta D 1. Prema popisu stanovništva iz 2021. u naselju je živjelo 675 stanovnika na površini od 2,88 km^2. Pripadajući zaseoci ovoga naselja su; Abram, Marić, Balajić, Bikić, Čovo i Žmire. Karakašica je smještena na 306 metara nadmorske visine, a u naselju djeluje i područna osnovna škola kao i crkva sv. Leopolda Mandića, a u ovom naselju se nalazi i nekadašnji rudokop „Slane Stine". Većina stambenih objekata smještena je u zaseocima koji se nalaze uz rubni dio plodnog polja.

Lučane je rubno naselje grada Sinja koje se nalazi između naselja Radošić, Sinj i Karakašica te općina Hrvace i Muć. U naselju se nalazi područna osnovna škola, kao i crkva sv. Kate. Prema popisu stanovištva iz 2021. u naselju je bilo 607 stanovnika na površini od 18,35 km^2. Kroz Lučane prolazi županijska cesta Ž-6117 te dijelom državna cesta D 219 od Sinja prema Muću. Kroz Lučane protječe potok Sutina koji je 2000. g. zaštićen kao značajni krajobraz. Prosječna nadmorska visina ovoga naselja je oko 400 metara nadmorske visine, a u sastavu ovoga naselja su zaseoci Đipalo, Bani, Žigo, Čovići, Batarelo, Borkovići, Stupalo, Tokići, Baraći, Vidići, Sladoje i Vučemilo.

Obrovac Sinjski se nalazi na lijevoj obali rijeke Cetine uz sjeveroistočni rub Hrvatačkog polja u blizini naselja Bajagić, Gljev, Glavice te susjedne općine Otok. U zaselku Han nalazi se most na rijeci Cetini koji je jedina izravna prometna poveznica naselja sa gradom Sinjem. Most je drugi po redu nizvodno od brane Peruća. Prema popisu stanovništva iz 2021. u Obrovcu Sinjskom je živjelo 773 stanovnika te ima površinu od 23,58 km^2. U zaselku Han se nalazi i područna osnovna škola, vrtić, kao i vrlo važno vodocrpilište „Kosinac" koje napaja Sinj pitkom vodom. Naselje se nalazi na nadmorskoj visini od 320 metara, a u njegovom sastavu su zaselci Han, Obrovac Sinjski, Petričevići, Bilobrci, Vitići, Žanko, Tenžera. Kroz naselje prolazi državna cesta D 219 koja spaja Sinj s Livnom te županijska cesta Ž-6082.

Radošić je prigradsko naselje Grada Sinja i nalazi na krškoj zaravni između brda Visoka i grada Sinja. Naselje je poprilično razvučeno te se proteže nekih 3 kilometra u duljinu, prateći svojim zaselcima konfiguraciju terena pri brdu Visoka. Dijeli se na gornji i Donji Radošić te se nalazi na 400 metara nadmorske visine. Prema popisu stanovništva iz 2021. Radošić ima 681 stanovnika i površinu od 12,62 km^2. Radošić ima područnu osnovnu školu, a u pravcu sjevera prema jugu raspoređeni su slijedeći zaseoci; Držak, Pavići, Vučemilo, Macani, Pavičići, Čovići, Hristići, Medvidi, Župići, Ajdukovići, Križanci, Radovići i Gugići.

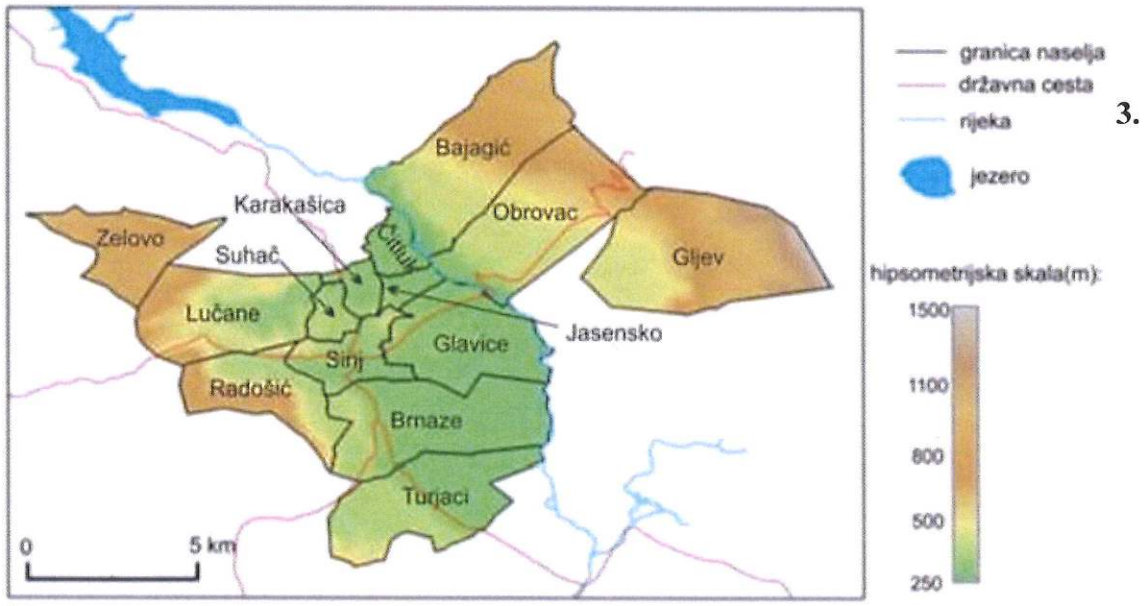
Sinj je najveće naselje i administrativno središte istoimenoga grada. Leži na sjeverozapadnom rubu Sinjskoga polja. Središte je Sinjske i Cetinske krajine. Sinj je urbanizirano naselje koje je prema popisu stanovništva iz 2021. ima 10.771 stanovnika i ima površinu od 7,44 km^2. Gospodarska osnova su uslužne djelatnosti i poljoprivreda, turizam, brojna trgovačka društva (trgovine, ugostiteljske i obrtničke tvrtke i radnje i dr.) i pružanje brojnih središnjih uslužnih funkcija stanovništvu bliže i dalje okolice (gradsko vijeće, gradonačelnik, upravni odjeli, policijska postaja, turistička zajednica grada, javna vatrogasna postrojba, udruga dobrovoljnih vatrogasaca, političke stranke, sindikalne podružnice, udruge građana, župni ured Čudotvorne Gospe Sinjske, samostan i crkva Čudotvorne Gospe Sinjske, dječji vrtići, osnovne škole, gimnazije, srednje škole, radio postaja, kulturno umjetnička društva, muzeji, galerije, kino, ogranak Matice Hrvatske, knjižnica, dom zdravlja, ljekarne, domovi za starije osobe, poštanski ured, podružnice banaka, zastupstva osiguravajućih društava, gradski stadion, sportska dvorana, hipodrom, sportski aerodrom, sportska društva i klubovi i drugo). Državnom cestom D 1 povezan je sa Zagrebom, Splitom i čvorom Dugopolje na autocesti A 1. Državnim cestama D 60 i D 219 povezan je sa susjednom Bosnom i Hercegovinom. Sinj se nalazi se na 320 m nadmorske visine. Mikro klimu Sinja možemo definirati kao submediteransku u kojoj se sa porastom visine raspoznaju komponente planinske klime. Posebitost klime poljskog dijela Grada Sinja je izražena temperaturna inverzija. Sinj je nadaleko poznat po svojoj viteškoj igri „Sinjskoj alki" te zaštitnici grada Čudotvornoj Gospi Sinjskoj.

Suhač je naselje koje se nalazi sjeverno od grada Sinja. Omeđeno je naseljima Sinj, Karakašica i Lučane. Popisom stanovništva iz 2021. na Suhaču se nalazi 577 stanovnik te naselje ima površinu od 3,08 km^2. Naselje je smješteno na nadmorskoj visini od 380 metara. Sastavni dijelovi naselja su zaseoci; Ćurković, Bašić, Bulj, Krivić. Ovo naselje odlikuje brežuljkasti krajolik u komu prevladavaju šume, livade i poljoprivredne površine. Također, tu se nalazi nekoliko prirodnih izvora vode i bunara. Lokalnom cestom spojen je s naseljem Sinj i državnom cestom D 1.

Turjaci su rubno naselje Grada Sinja koje se nalazi između naselja Brnaze na zapadu i Grada Trilja na istoku. Naseljem se proteže državna cesta D 60 koja počinje u Brnazama, a završava na graničnom prijelazu Vinjani Donji. Turjaci se protežu južnim rubom sinjskog polja na površini od 18,75 km^2, a smješteni su na nadmorskoj visini od 330 metara. Prema podacima iz popisa stanovništva 2021. u Turjacima živi 1.026 stanovnika. Dijelovi ovoga naselja su zaseoci; Perići, Vlastelice, Kovačevići, Budimiri-Bekani, Perkovići, Mirkovići, Grgići, Maleši, Ančići, Baraći, Lucići. U naselju se nalaze crkva sv. Ante, područna škola, vrtić, peradarska farma, trgovine i drugo. U jednom dijelu naselja smješteno je i odlagalište otpada „Mojanka".

Zelovo je prema broju žitelja najmanje naselje na području Grada Sinja. Od naselja Sinj udaljeno je 14 kilometara. Prema popisu stanovništva iz 2021. imalo je 121 stanovnika i površinu od 11,27 km^2. Smješteno je u podnožju južnih padina planine Svilaje na 810 metara nadmorske visine. Ovom naselju pripadaju zaseoci; Jukići, Delaši, Domazeti, Gabrići, Marovići, Baraći. Na području ovoga naselja nalaze se „Orlove Stine" strme klisure planine Svilaje, poznate po povremenoj naseobini bjeloglavih supova. U naselju se nalazi crkva sv. Vida, a u njegovom okruženju je smješten i planinarski dom. U prošlosti je ovo naselje bilo poznato po izradi autohtonih glinenih lula te drvenih predmeta svakodnevne upotrebe .

Slika 7. Grad Sinj s prigradskim naseljima

3.

GOSPODARSKE DJELATNOSTI

U Gradu Sinju dosadašnji gospodarski razvoj karakterizira kontinuirano odvijanje procesa deagrarizacije i industrijalizacije. Industrija je i pored nedovoljne razvijenosti ostala i dalje jedina vodeća privredna grana u strukturi ukupnog gospodarstva.

Grad Sinj svojim geografskim položajem, veličinom, konfiguracijom terena i ostalim prirodnim datostima posjeduje gospodarske i društvene mogućnosti za uključivanje u gospodarske tokove šireg okruženja. U koncipiranju gospodarskog razvitka ovog područja treba poći, iz razloga stanja i mogućnosti vlastitih faktora razvoja i faktora geografske determinacije, od regionalne koncepcije razvoja. U zaobalnom prostoru usporedne prednosti izražene su kroz razvoj poljoprivrede i prehrambenih i prerađivačkih kapaciteta koji ne zagađuju okoliš (posebno tlo,

vode i izvorišta). Posebno važni faktori gospodarskog razvoja su stanovništvo, prostori osigurani za smještaj gospodarskih aktivnosti (radna zona Kukuzovac), vodeni resursi, energija, sirovine i poljoprivredni resursi te prometna povezanost (obzirom na veoma povoljan geoprometni položaj tj. Značenje prometnog i energetskog koridora koji prolaze ovim područjem).

Osnovni ciljevi razvoja gospodarstva moraju ići u pravcu oživljavanje gospodarstva i redefiniranje gospodarske uloge područja u širim regionalnim okvirima u cilju potpunijeg i učinkovitijeg iskorištavanja pogodnosti resursa, zatim razvijanje onih gospodarskih sadržaja koji čine cjelinu ponude sačuvanog i ekološki vrijednog gospodarskog područja, dostizanje i održavanje stabilne stope rasta prihoda i zaposlenosti kapaciteta te podizanje nivoa angažiranosti i društvenog standarda stanovništva.

Osnovne postavke razvitka gospodarstva trebale bi biti: poljodjelstvo (posebno stočarstvo), prehrambeni i prerađivački kapaciteti, te posebni vidovi turizma, sporta i rekreacije (izletnički, planinski i sl.)

Grad Sinj ulaže velike napore da se od Sinja napravi financijsko središte cijele krajine i da se privuku investitori koji bi zaposlili veći broj ljudi i popravili ekonomsku sliku grada Sinja. Tom prilikom izrađene studije su pokazale da je područje grada Sinja idealno za razvoj industrije, poljoprivrede, prometa i turizma. Osim toga, promocija Sinjske alke i Velike Gospe privlači sve veći broj turista pa se, u skladu s tim, grad sve više okreće i turizmu. Također, Sinj je prepoznao priliku financiranja određenih projekata sredstvima iz EU fondova koju pruža Europska Unija svojim zemljama članicama, te je 2015. godine dobio sredstva za sveobuhvatan projekt Sinj u sridu. Među osnovnim ciljevima Grada jest nastavak poboljšanja pozitivne i poduzetničke klime u Sinju.

Planiranjem i izgradnjom poduzetničkih (gospodarsko - poslovnih) zona, programima za poticanje poduzetništva, subvencijama te drugim olakšicama, poticajima i mjerama za poduzetnike i buduće investitore, Grad Sinj direktno utječe na stvaranje i poboljšanje uvjeta za pokretanje proizvodnje, otvaranje novih radnih mjesta i povećanje zaposlenosti, a time i na uređenje zemljišta i poslovnih prostora te razvoj gospodarstva cijelog područja.

U svrhu razvoja poduzetništva, otvaranja gospodarskih zona, sustava olakšica, poticanja proizvodnje i izvoza i rasta gospodarstva te životnog standarda, u promatranom razdoblju doneseni su sljedeći dokumenti i mjere:

- Strategija razvoja grada Sinja za razdoblje 2021.-2025.g.

Tablica 10. Broj aktivnih tvrtki po djelatnostima i veličini u Gradu Sinju

FINANCIJSKI POKAZATELJ	MIKRO	MALO	SREDNJE	VELIKO	UKUPNO
BROJ TVRTKI - (A) POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	15	1	0	0	16

BROJ TVRTKI - (B) RUDARSTVO I VAĐENJE	1	1	0	0	2
BROJ TVRTKI - (C) PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	49	6	1	0	56
BROJ TVRTKI - (D) OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	4	0	0	0	4
BROJ TVRTKI - (E) OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	3	1	1	0	5
BROJ TVRTKI - (F) GRAĐEVINARSTVO	63	10	0	1	74
BROJ TVRTKI - (G) TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	69	11	0	0	80
BROJ TVRTKI - (H) PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	17	4	0	0	21
BROJ TVRTKI - (I) DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	37	2	0	0	39
(I55) Smještaj	5	1	0	0	6

BROJ TVRTKI - (K) FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	1	0	0	0	1
BROJ TVRTKI - (L) POSLOVANJE NEKRETNINAMA	10	0	0	0	10
BROJ TVRTKI - (M) STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	54	0	0	0	54
BROJ TVRTKI - (N) ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	9	0	0	0	9
BROJ TVRTKI - (P) OBRAZOVANJE	5	0	0	0	5
BROJ TVRTKI - (Q) DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	6	0	0	0	6
BROJ TVRTKI - (R) UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	3	0	0	0	3
BROJ TVRTKI - (S) OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	8	0	0	0	8
BROJ TVRTKI	366	32	7	1	406

Izvor: HGK, posljednji službeni podaci iz Digitalne komore za 2023. godinu.

Analizirajući podatke u gore navedenoj tablici vidljivo je da je najveći broj aktivnih tvrtku na području trgovine na veliko i malo (80), građevinarstva (74) i građevine (56).

Grad Sinj s obzirom na položaj, površinu i ostale prirodne pogodnosti ima povoljne gospodarske i društvene resurse za uključivanje u razvojne gospodarske tokove na širem području. Unatoč resursima i komparativnim prednostima koji ukazuju na gospodarski potencijal, postojeća razina i struktura gospodarstva nije dovoljno razvijena i istu treba podizati da bi se što bolje iskoristili potencijali koje pruža položaj ovog grada.

GOSPODARSKA ZONA KUKUZOVAC

Gospodarska zona Kukuzovac poduzetnička je zona uglavnom proizvodnog karaktera koja za osnovni cilj ima realizaciju gospodarskog razvoja Grada Sinja kao i cijele Splitsko – dalmatinske županije, a sve u svrhu otvaranja novih radnih mjesta. U gospodarskoj zoni Kukuzovac kojoj je moguće organizirati površine za gradnju pogona i brojnih pratećih sadržaja, parkiralište i zelene površine što sve čini područje vrlo atraktivnim za ulaganja. Ukupne je površine 156 ha, a neizgrađeni dio je u vlasništvu je Grada Sinja.

Osnovni ciljevi razvoja gospodarstva moraju ići u pravcu oživljavanja gospodarstva i redefiniranje gospodarske uloge područja u širim regionalnim okvirima u cilju potpunijeg i učinkovitijeg iskorištavanja pogodnosti resursa, zatim razvijanje onih gospodarskih sadržaja koji čine cjelinu ponude sačuvanog i ekološki vrijednog gospodarskog područja, dostizanje i održavanje stabilne stope rasta prihoda i zaposlenosti kapaciteta te podizanje nivoa angažiranosti i društvenog standarda stanovništva.

Aktivni poduzetnici koji djeluju u gospodarskoj zoni Kukuzovac su:

- C-mont d.o.o., Sinj
- Olasagasti d.o.o., Sinj
- Delicije Marović d.o.o., Sinj
- Violeta d.o.o., Sv. Ivan Zelina
- Kuzmanić inženjering d.o.o., Sinj
- Inter S.T.E.E.L. d.o.o., Sinj
- Lagermax Zagreb d.o.o., Zagreb
- Trawler d.o.o., Solin
- Obrt braća, vl. Jukić Ivan, Sinj
- Elastoplast d.o.o., Split
- Neir d.o.o., Split
- Alca d.o.o., Sinj
- Picotrans d.o.o., Sinj
- DTD d.o.o., Dugi Rat
- Sichem d.o.o., Split

U razdoblju na koje se odnosi ovo izvješće bile su pojačane aktivnosti provođenja natječaja za prodaju građevinskog zemljišta i to po dva puta godišnje, te je potpisano više predugovora s poduzetnicima koji su krenuli u ishođenja svih građevinskih akata i dozvola a kako bi se s njima potpisao i kupoprodajni ugovor. Među njima, ističemo tvrtke:

- Progressive mode d.o.o., Sinj
- Gebrüder Weiss d.o.o., Zagreb
- Graditelj svratišta d.o.o., Zagreb
- Artis d.o.o., Sinj
- Obrt Betonara Gizdić, Sinj
- Obrt Feniks, Dicmo
- Obrt Telekomunikacije, Sinj

Nekoliko tvrtki se također natjecalo za dodatno zemljište radi proširenja svog poslovanja, kao npr. Violeta d.o.o., Kuzmanić Inženjering d.o.o., Rejo Chemical Group d.o.o. (ranije Clean team d.o.o.) i Progressive mode d.o.o.

Sukladno poslovnom godišnjem izvješću Gospodarske zone Kukuzovac d.o.o. za 2023. broj zaposlenih u zoni kretao se preko 250 na neodređeno vrijeme, s angažiranjem i do 100 sezonskih radnika u pojedinim pogonima. A s obzirom na potpisane predugovore i započinjanje gradnje objekata i poslovnih aktivnosti novih investitora očekuje se povećanje zaposlenih u GZK u budućem razdoblju.

U razdoblju na koje se odnosi ovo Izvješće, na području Gospodarske zone Kukuzovac ulagano je u razvoj infrastrukture, te su izvođeni sljedeći radovi:

- 2021.- 2022. Građevinski radovi na prometnicama privremenog spoja, OS 16, Dionica 1, u III fazi GZK,
- 2022. Izvođenje radova ugradnje habajućeg sloja asfalta OS 9 i OS 12 u I fazi realizacije GZK,
- 2023. Izvođenje radova ugradnje habajućeg sloja asfalta OS 11, OS 13 i OS 14 u I fazi realizacije GZK,
- 2023. Izvođenje radova ugradnje habajućeg sloja asfalta OS 15 u I fazi realizacije GZK.

Na područjima susjednih jedinica lokalne samouprave se nalaze sljedeće gospodarske zone koje iako izvan područja Grada Sinja, imaju značajan utjecaj na gospodarstvo Grada:

- na području Grada Trilja - Gospodarska zona Čaporice,
- na području Općine Dicmo - zona Dicmo,
- na području Općine Hrvace - radna zona Vukove stine,
- na područje Grada Vrlike - zona Kosore,
- na području Općine Dugopolje - Gospodarska zona Podi,
- na području Općine Muć - zona Prisike.

PODUZETNIČKI CENTAR SINJ

Poduzetnički centar Sinj kao središte stručne i savjetodavne pomoći poduzetnicima, čini dio poduzetničke infrastrukture u okviru kojih se zadovoljavaju potrebe poduzetnika, a u cilju promocije poduzetnika i poduzetništva, davanje informacija o mogućnosti ulaska u poduzetništvo, o poticajnim mjerama koje mogu koristiti poduzetnici, davanje savjeta za vođenje poslovanja, pomoć pri pripremi poslovnih planova, konzultantske usluge i sl.
U organizaciji Poduzetničkog centra se tradicionalno organizira manifestacija pod nazivom Sajam pršuta na koju se odaziva veliki broj proizvođača mesnih proizvoda iz Republike Hrvatske i susjedne Bosne i Hercegovine, te je manifestacija stekla reputaciju značajnog turističko-gastronomskog događaja.

GOSPODARSKE GRANE

Poljoprivreda i stočarstvo

Sinjsko polje, površine oko 65 km², jedno je od najvećih u Dalmaciji i ima visoku poljoprivrednu vrijednost. Uzgoj uključuje krumpir, kupus, rajčicu, kukuruz, vinovu lozu i masline.

Sve više mladih otvara OPG-ove (obiteljska poljoprivredna gospodarstva), često ih kombinirajući s agroturizmom. Kroz EU fondove dostupne su potpore i do 100.000 eura.

Kako bi se poljoprivreda na području grada Sinja unaprijedila potrebno je raditi na poboljšanju različitih prirodnih, ekonomskih, gospodarskih i drugih uvjeta, uključujući i običaje, navike i tradicije. Poljoprivreda grada Sinja ima nekoliko proizvodnih grana i linija.

- Stočarska proizvodnja; stočarstvo je tradicionalna djelatnost Cetinske krajine. Najzastupljenije su ovce, goveda i konji.
- Povrtlarska proizvodnja; sezonska proizvodnja povrća imala bi naturalno i lokalno obilježje potrošnje. Na užim lokacijama uz vodotoke moguća je proizvodnja različitih vrsta povrća za šire tržište.
- Vinogradarska i voćarska proizvodnja; Na uzvišenim rubovima polja i zaravnjenim platoima mogući je razvoj vinogradarstva i kontinentalnog voća, a po veličini proizvodnje je naturalnog i lokalnog značenja.
- Pčelarska proizvodnja; ima tradiciju i uvjete za razvoj zbog obilja kvalitetnog medonosnog bilja. Pčelatstvo se može razvijati čitavom području kojim administrativno upravlja Grad Sinj.

Temeljem podataka Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Upisnika poljoprivrednika na dan 31.12.2022. godine, u Gradu Sinju djelovalo je 850 gospodarstava (Tablica 16.).

Tablica 12. Tipovi gospodarstva na području Grada Sinja

	TIP GOSPODARSTVA	UKUPNO
GRAD SINJ	Obrt	7
	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)	779
	Samoopskrbno obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)	350
	Trgovačko društvo	7
	Zadruga	7
	UKUPNO:	**850**

Industrija i obrti

Industrija u Sinju obuhvaća metaloprerađivačku, drvnu i prehrambenu industriju.

Poduzetnička zona Kukuzovac razvija se kao središte za male i srednje poduzetnike. Grad nudi porezne olakšice i poticaje ulagačima.

Turizam

Grad Sinj u posljednjem desetljeću sve više postaje **turistička destinacija**, s posebnim naglaskom na **kulturni**, **vjerski**, **aktivni** i **ruralni turizam**. Zahvaljujući bogatoj povijesti, tradiciji i prirodnim ljepotama, Sinj uspješno privlači turiste iz Hrvatske i inozemstva.

Kulturni turizam i vjerski turizam

Najvažnija i najpoznatija kulturna manifestacija u Gradu Sinju je Sinjska Alka. Održava se svake godine prvu nedjelju u kolovozu od **1715. godine**, u spomen na obranu grada od Osmanskog Carstva. Uvrštena je na **UNESCO-ovu listu nematerijalne kulturne baštine. Sinjska Akla p**rivlači desetke tisuća posjetitelja i značajno doprinosi lokalnom gospodarstvu (ugostiteljstvo, smještaj, suveniri).

Grad Sinj je i Marijansko svetište i jedno od najposjećenijih vjerskih središta u Hrvatskoj. Godišnje ga posjeti preko **200.000 hodočasnika**. Vjerski turizam pridonosi razvoju ugostiteljstva, trgovine i suvenirnica.

Aktivni i avanturistički turizam
Rafting, kajak ribolov na rijeci Cetini

- Rijeka Cetina idealna je za sportske aktivnosti i uživanje u prirodi.
- Popularne lokacije: Panj, Trilj (blizina Sinja), Han.

Planinarenje i biciklizam

- Brojne staze na planinama: Kamešnica, Svilaja, Vrdovo.
- Pogodno za rekreativce i ozbiljne planinare.
- Biciklističke staze povezuju Sinj s okolicom (npr. Sinj–Turjaci–Dicmo)

Konjički turizam

- Mogućnost rekreativnog jahanja i vođenih tura.
- Hipodrom u Sinju – organizacija natjecanja i škole jahanja.

Ruralni i agroturizam
Sinj i okolna naselja nude autentično dalmatinsko zaleđe. **Agroturistička gospodarstva** nude domaću hranu, vina, prenoćište i iskustvo života na selu. Popularna mjesta su : **Obrovac Sinjski, Radošić, Karakašica, Gljev**.

Neke od istaknutih manifestacija u Sinju jesu: Smotra krnjevalskih udruga, Susret poletaraca izviđača, Susret KUD-ova i dalmatinskih klapa, Sajam pršuta, Galopske utrke, Natjecanje u oranju, Festival znanosti, Transdinara maraton, Sajam mogućnosti, Susret gradova prijatelja i mnogi drugi.

4. Uslužne djelatnosti i trgovina
Trgovina i ugostiteljstvo važan su sektor, osobito za vrijeme turističke sezone.
Tablica 13. Broj turista u javnom i privatnom smještaju u razdoblju 2019-2023

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
HOTELI	9750	2740	5380	8612	10631
HOSTELI	254	141	185	260	171
PRIVATNI SMJEŠTAJ	2063	1300	1984	2586	3334
UKUPNO	12067	4181	7549	11458	14136

Tablica 14. Turistički kapaciteti prema vrstama objekata 31.12.2023.

VRSTA OBJETKA	Broj objekata	Soba/app/kuća	Kreveta	Kamp
HOTELI	1	52	89	0
PRIVATNI SMJEŠTAJ	75	119	432	0
KUĆE ZA ODMOR	3	5	25	0
UKUPNO	79	176	546	0

4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM

Prometna infrastruktura

Cestovna mreža razvrstana je prema funkcionalnom značenju u četiri kategorije:

- državne ceste
- županijske ceste
- lokalne ceste
- nekategorizirane ceste i ostali nekategorizirani planinski protupožarni i gospodarski putovi

Stanje cestovne mreže u Gradu Sinju je nezadovoljavajuće. Kroz središnje naselje Sinj prolazi dionica državne prometnice koja predstavlja poseban problem jer u pitanje dovodi sigurnost lokalnog stanovništva i odvijanje prometa. Jedan od glavnih ciljeva grada, ali i županije je izgradnja sinjske zaobilaznice kojom bi se tranzitni promet premjestio iz središta Sinja čime bi se rasteretila državna cesta D1.

Cestovni promet

Najznačajnije javne ceste na području Grada Sinja su svakako državne ceste s ukupnom duljinom od 40,8 km.
Područjem Grada Sinja prolaze dionice državnih cesta DC1, DC60 i DC219.

U 2023. godini na snazi su bile sljedeće Odluke o razvrstavanju javnih cesta objavljene u Narodnim novinama: NN 41/22, NN 59/23, NN 64/23, NN 71/23 i NN 97/23.

Državne ceste

- D1 Gornji Macelj (A2) – Krapina – Ivanec Bistranski (A2) – Zagreb (A1) – Karlovac – Gračac – Knin – Sinj – Split (DC8)
- D60 Brnaze (DC1) – Trilj – Cista Provo – Imotski – Donji Vinjani (GP Vinjani Donji (granica RH/BiH))
- D 219 Gornji Muć (DC56) – Sinj (DC1) – Obrovac Sinjski (GP Bili Brig (granica RH/BiH))

Županijske ceste

- ŽC 6112 Kladnice (Ž6098) – Prgomet – Prapatnice (D58)
- ŽC 6117 D219 – Lučane – Karakašica (D1)
- ŽC 6118 Karakašica (D1) – Čitluk – Jasensko (L67037)

Lokalne ceste

- LC 67018 Matići – Čitluk (Ž6118)
- LC 67033 Radošić (D219) – L67041
- LC 67037 Jasensko (Ž6118) – D219
- LC 67038 Sinj (D219) – Glavice – D219
- LC 67040 Sinj (D1) – Troglav – Otok (Ž6082)
- LC 67041 Sinj (D1) – Radošić – Kukuzovac (D1)
- LC 67042 Mojanka (D1) – Vojnić Sinjski – Ž614

Na osnovu Odluka o razvrstavanju javnih cesta N.N.(17/2020, 18/2021, 41/2022, 59/2023, 97/2023, 86/2024) u razdoblju koje se obrađuje u ovom Izvješću, na području Grad Sinja ima:

- 40.8 km državnih cesta
- 19,3 km županijskih cesta
- 41,7 km lokalnih cesta

Na zahtjev Grada Sinja, a sukladno zakonskoj obvezi iz članka 107. točke 3. Zakona o cestama („Narodne novine“ broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14), izrađena je Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama za 14 naselja, odnosno mjesnih odbora koji pripadaju Gradu Sinju te je Gradsko vijeće Grada Sinja na svojoj 16. sjednici održanoj 26. rujna i 2. listopada 2018.g. donijelo Odluku o Jedinstvenoj bazi podataka nerazvrstanih cesta na području Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja 11/18).

Jedinstvena baza podataka o nerazvrstanim cestama sadrži shematski grafički prikaz svih nerazvrstanih cesta na području Grada Sinja i popraćena je tabelarnim prikazom atributnih podataka svake nerazvrstane ceste zasebno.

Zračni promet

Na području grada Sinja postoji sportsko-rekreativni aerodrom. Travnata uzletno- sletna staza duljine je 1050 m, širine 60 m i proteže se u smjeru 261°-081°. Po dužini i na krajevima označena je bijelim rubnicima, a uz nju se nalaze dvije travnate stajanke površine od 50x35 m te 130x40 m.

Operater aerodroma je Aeroklub Sinj, osnovan 1947. godine. Osim njih, korisnici aerodroma su aeroklubovi i padobranski klubovi iz Splita te Hrvatska vojska.

Aerodrom je namijenjen slijetanju aviona mase do 5.700 kg . Aerodrom uglavnom koriste

ultralaki avioni, motorne letjelice, baloni, jedriličari i parajedriličari, padobranci, zmajari, modelari, ali i zrakoplovi u sastavu protpožarne eskadrile Hrvatskog ratnog zrakoplovstva.

Na prostoru aerodroma planiran je Helidrom Sinj.

Elektroničke komunikacije

Mreža poštanskih ureda na području Splitsko-dalmatinske županije je u potpunosti izgrađena i optimalna je obzirom na razmještaj stanovništva. Telekomunikacijski promet se odvija preko tranzitne centrale u Splitu na koju su vezane automatske telefonske centrale pojedinih naselja Grada Sinja.

Prostor Grada Sinja je u cijelosti pokriven sustavom fiksne telefonske mreže.

Na cijelom prostoru Grada Sinja postoji razvedena telefonska mreža putem automatskih centrala. Na području su dobro pokriveni odašiljači mobilne mreže 098, 091 i 095 dok je mobilna mreža 099 djelomično pokrivena, pa se može reći da je prostor dobro pokriven mobilnom telefonskom mrežom.

Radijska veza postoji u JVP Sinj na vatrogasnim kanalima, u Domu zdravlja Sinj u sustavu veze prve pomoći, a digitalni sustav radijske veze širokog dometa je u vlasništvu MUP-a i nalazi se u Policijskoj postaji Sinj i u Javnoj vatrogasnoj postrojbi Grada Sinja.

S obzirom na broj baznih postaja, zaključno s 31.12.2023. godine prema podacima nadležne službe HAKOM, na prostoru Grada Sinja nalazilo se ukupno 15 baznih postaja. Na području Grada postoji 7 lokacija na kojima se one nalaze, s obzirom da se bazne postaje različitih operatora mogu nalaziti na istom antenskom stupu ili postojećem objektu.

Tablica 15. Broj baznih postaja i antenskih stupova na području Grada Sinja

Stanje na dan	**31.12. 2020**	**31.12.21**	**31.12 .2022.**	**31.12. 2023.**
Broj baznih postaja	14	15	15	15
Boj lokacija*	7	8	7	7
Broj antenskih stupova	2	2	2	2
Broj antenskih prihvata na postojećim objektima	5	6	5	5
Broj antenskih sustava u zatvorenom prostoru	0	0	0	0
*Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uzevši u obzir činjenicu da bazna postaje različitih operatera mogu bit na istom antenskom stupu ili postojećom objektu.				

Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)

Energetska infrastruktura

Opskrba električnom energijom

Uvidom u pogonsku i tehničku dokumentaciju Prijenosnog područja Split, utvrđeno je da se u

granicama obuhvata Grada Sinja nalaze trase postojećih visokonaponskih dalekovoda (400 kV, 220 kV i 110 KV}, transformatorske stanice (TS):

- DV 110 kV Peruća - Buško Blato
- DV 110 kV Peruča - Sinj
- DV/KB 110 kV Sinj-Dugopolje
- TS 110/35 kV Sinj

DV 110 KV PERUĆA - BUŠKO BLATO

Dalekovod je sagrađen 1969. godine, a rekonstruiran je1972. godine. Ukupna duljina voda iznosi 35,3 kilometara, od toga je 7,9 kilometara u granicama Grada Sinja.

DV 110 kV PERUĆA - SINJ

Dalekovod je sagrađen 1960. godine, a rekonstruiran je 1984. godine. Ukupna duljine voda iznos 11,2 kilometara, od toga je 4,1 kilometara u granicama Grada Sinja.

V/KB 110 KV SINJ-DUGOPOLJE

Dalekovod je sagrađen 1960. godine, a rekonstruiran je 1984. i 2012. godine, Ukupne duljine voda je 12,7 kilometara, od toga 3,3 kilometara nadzemne dionice dalekovoda u granicama Grada Sinja.

TS 110/35 kV SINJ

Visokonaponsko postrojenje AIS (otvorenog tipa) na k.č. br. 1000/2, 1004/5 u k.o. Sinj, približne površine 4676 m^2.

Slijedom navedenog, ukupna duljina dalekovoda na području Grada Sinja iznosi 15,3 km, od kojih najveći udio zauzima DV 110 kV TS HE Peruča – TS Buško Blato s udjelom od 51,6%, slijedi DV 110 kV TS Sinj – TS HE Peruča s 26,8% te DV 110 kV TS Sinj – TS Dugopolje s udjelom od 21,6%.

Vjetroelektrana Visoka - Zelovo

Vjetroelektrana Visoka – Zelovo izgrađena je na području Grada Sinja i Općine Dicmo ukupne instalirane snage 53 MW.

Tablica 15. Posljednji podaci o distribucijskoj mreži grada Sinja 2023. godine

VRSTA		
Duljina distribucijskog voda 35/kV	*nadzema*	*69,580km*
Duljina distribucijskog voda 35/kV	*podzema*	*12,158km*
Duljina distribucijskog voda 35/kV		***81738km***
Duljina distribucijskog voda 10/kV	*nadzema*	*109,522 km*
Duljina distribucijskog voda 10/kV	*podzema*	*63,208 km*
Duljina distribucijskog voda 10/kV		*172,730 km*
Duljina distribucijskog voda 0,4/kV	*nadzema*	*213,534 km*

Duljina distribucijskog voda 0,4/kV	*podzema*	*144,324 km*
Duljina distribucijskog voda 0,4/kV		*357,876 km*
Duljina distribucijskog voda		***612,344 km***
Broj distribucijskih TS 20 (10)/04 kV	*kom*	*121*
Snaga distribucijskih TS 20 (10)/04 kV		*54260 kVA*
Broj TS 35/10 kV	*kom*	*2*
Snaga TS 35/10 kV		*32000 kVA*

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Sinja

Planirane elektroenergetske građevine na području Grada Sinja su:

- DV 400kV (2 x 220 kV) TS Peruča (KPE Peruča) – RHE Korita
- DV 400kV (2 x 220 kV) TS Hrvace – RHE Korita (Blace)/TS Konjsko
- TS 110/20(10) kV Kukuzovac
- TS 110/x kV Sinj ISTOK
- TS x/220 kV SE Obrovac sinjski s priključkom na RP HE Orlovac
- DV 110kV RP RHE Korita (Blace) – TS VE Rust
- DV 110 kV TS Sinj – PL TS Kukuzovac
- DV 2x110kV TS Ogorje – HE Peruča/TS VE Rust
- DV 110 kV TS VE Čemernica – PL TS Kukuzovac
- DV 110kV PL TS Kukuzovac – RP HE Đale/ PL TS Trilj
- DV 110 kV PL TS Kukuzovac – postojeći DV 110 kV TS Sinj – TS Dugopolje
- Vjetroelektrana Bili Brig (planirano),
- Vjetroelektrana Zelovo (planirano),
- Vjetroelektrana Vaganj - Rust (planirano),
- Vjetroelektrana Plišivica (planirano),
- Vjetroelektrana Čemernica (planirano)
- Sunčana elektrane: Bajagić i
- Sunčana elektrane Gala - Obrovac Sinjski

Opskrba plinom

Na području Splitsko-dalmatinske Županije opskrba plinom provodi se kroz sustav magistralnog plinovoda PLINACRO-a, maksimalnog radnog tlaka 75 bar, do mjerno redukcijskih stanica (MRS). Od MRS opskrba će se dalje omogućiti sustavom visokotlačnih plinovoda, maksimalnog radnog tlaka 6 – 16 ili 16 – 25 bar pretlaka ili srednjetlačnim plinovodima (4 bar pretlaka) za područja u okruženju MRS.

Osnovni plinski distribucijski sustav na području Grada Sinja:

- Planirani visokotlačni plinovod maksimalnog radnog tlaka 12 bar predtlaka smjera MRS Dugopolje – RS Dicmo – RS Kukuzovac – RS Sinj
- Planirani srednjetlačni (ST) plinovod maksimalnog radnog tlaka 4 bar pretlaka kojim bi se opskrbljivali svi potrošači, široka potrošnja, komercijalni i industrijski potrošači na predmetnom području. Trase ST plinovoda prate postojeće i planirane prometnice: državne, županijske, lokalne ulice, glavne mjesne ulice, sabirne ulice i ostale ulice.
- Planirane redukcijske stanice: RS Kukuzovac i RS Sinj.

Tablica 16. Planirani plinovodi na području Grada Sinja

NAZIV PLINOVODA	*DULJINA UKUPNO (m)*	*DULJINA GRAD SINJ (km)*
Magistralni plinovod MRS Kukuzovac – MRS Peruča	*11.172 m*	*9.822 m*
Lokalni plinovod	-	*15.485 m*

Izvor: Prostorni plan uređenja Splitsko dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije", broj 1/03, 8/04 (stavljanje izvan snage odredbe), 5/05 (usklađenje s Uredbom o ZOP-u), 5/06 (ispravak usklađenja s Uredbom o ZOP-u), 13/07, 9/13, 147/15 (rješenja o ispravcima grešaka), Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/14, 01/16, 08/17, 8/23. 10/23).

Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda
Opskrba pitkom i tehnološkom vodom

Sustav odvodnje je pod upravom \/ODOVODA I ODVODNJE CETINSKE KRAJINE d.o.o. iz Sinja koji skrbi o sustavu te se prostire na ukupnoj površini od 708.3 km^2, a obuhvaća potrošače na području gradova Sinja i Trilja te općina Otok, Dicmo i Hrvace. Pod upravom tvrtke je najveći dio podsustava Ruda te podsustavi Kosinac i Šilovka u cijelosti te

- Izvorišta Ruda sa maksimalnom količinom zahvaćanja 540 l/s;
- Izvorišta Kosinac sa maksimalnom količinom zahvaćanja 90 l/s;
- Izvorišta Šilovka sa količinom zahvata do 40 l/s.

Vodovodni sustav Cetinske krajine odlikuje visoki stupanj priključenosti stanovništva (preko 98%). Na području Grada Sinja riješenu vodoopskrbu imaju sva naselja, osim naselja Zelovo. Za naselje Zelovo je izrađena dokumentacija za građenje građevine infrastrukturne namjene vodno-gospodarskog sustava (vodovodni cjevovod), 2.b skupine - Vodoopskrbni sustav naselja Zelovo (tlačni i gravitacijski cjevovodi ukupne duljine oko 13 034 m, dvije precrpne stanice, PS Zelovo 1 i PS Zelovo 2, vodosprema VS Zelovo kapaciteta 200 m^3 s pristupnim servisnim putom duljine oko 494 m na katastarskoj(im) čestici(ama) č. zem. 2808/1, 2004/1, i dr. k.o. Satrić (Zelovo, Grad
Sinj), č. zem. 143/9, 24/9, i dr. k.o. Lučane (Zelovo, Grad Sinj), č. zem. 1088/1, 3034, i dr. k.o. Satrić (Satrić, Općina Hrvace)), koja čini glavni projekt zajedničke oznake

ZELOVO, čiji je investitor VODOVOD I ODVODNJA CETINSKE KRAJINE, d.o.o., 21230 Sinj, Ulica 126. brigade Hrvatske vojske 13, OIB 81685682389, na temelju koje je zatraženo izdavanje građevinske dozvole.

Na području grada Sinja, pod upravom VODOVODA I ODVODNJE CETINSKE KRAJINE d.o.o., izvedeno je

- cca. 175 km glavne i lokalne vodovodne mreže,
- i oko 7.400 vodovodnih priključaka.

Tablica 17. Stanje vodovodnog sustava na području Grada Sinja

BROJ CRPNIH STANICA	*9*
UKUPNA SNAGA (kW)	*366,7*
UKUPNI KAPACITET (l/s)	*270*
BROJ VODOSPREMA, UKUPNA ZAPREMINA (m^3)	*9 v.s. kapacitet 5.100 m^3*
DUŽINA GLAVNOG VODA	*27 km*
DUŽINA RAZVODNE MREŽE	*148 km*
BROJ VODOVODNIH PRIKLJUČAKA	*7992*
BROJ ULIČNIH HIDRANATA	*220 (procijenjeno)*
BROJ JAVNIH CRPKI PRIKLJUČENIH NA VODOVOD	*0*

Izvor: VODOVOD I ODVODNJA CETINSKE KRAJINE d.o.o.,

Tablica 18. Potrošnje pitke vode na području Grada Sinja po godinama

GRAD SINJ	**2020.**	**2021.**	**2022.**	**2023.**
STANOVNIŠTVO m3	1.241.934	1.275.315	1.208.408	1.112.094
GOSPODARSTVO m3	167.029	160.070	193.684	212.121

Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Sustav javne odvodnje Grada Sinja sastoji se od oko 22.600 m kolektora glavne i sekundarne mreže za odvodnju fekalnih voda, 8 rasteretnih građevina s reguliranim koritima za odvodnju oborinskih i preljevnih voda u potok Gorućicu, Ćosin potok i Baraćev potok te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (mehaničko protrčavanje za 15000 ES).

Do 2005. godine kanalizacijski sustav građen je kao mješoviti sustav od betonskih i azbest-cementnih cijevi i njih je u sustavu oko 11.000m.

Poslije 2005. godine uglavnom se gradi s polietilen (PE) i polivinikloridnim ((PVC) cijevima , djelomično kao mješoviti, ali uglavnom kao razdjelni sustav kanalizacije koji je u sustavu zastupljen u duljini od oko 11.600 m. U sustavu je za sada oko 13.200 m mješovitog sustava odvodnje i 9400 m razdjelnog sustava odvodnje.
U sustavu je oko 2900 priključaka na javnu kanalizaciju.

Broj slivnika iznosi 469 i 69 linijskih rešetki za prihvat oborinskih voda sa javnih površina.
U ulicama Put Ferate, A.K. Matasa i Fratarskom prolazu nalaze se kanali za prihvat oborinskih voda.

Pročišćene otpadne vode se ispuštaju u potok Goručica i zatim 12 km dugim lateralnim kanalom odvode u Cetinu kod Trilja.

VODOVOD I ODVODNJA CETINSKE KRAJINE d.o.o. upravlja sa dva uređaja za pročišćavanje otpadnih voda:

- UPOV SINJ, I stupanj pročišćavanja, kapaciteta 15.000 ES,
- UPOV TRILJ, II stupanj pročišćavanja, kapaciteta 3.500 ES

Za područje Grada Sinja izgrađen je uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Grada Sinja na lokaciji uz vodotok Goručicu cca 1,0 km od njenog utoka u lateralni kanal. Uređaj za pročišćavanje je projektiran kao mehaničko-biološki sa biološkim pročišćavanjem pomoću aktivnog mulja. Ovaj objekt je u funkciju uveden postepeno u dvije etape, tako da sve industrijske otpadne vode budu priključene na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Sinja, samo ako su prethodnim predtretmanom svedene na nivo gradskih otpadnih voda.
U prvoj etapi izgrađenosti, na uređaju su predviđene otpadne vode u količini od 178,2 l/sek., a u konačnoj 338,5 l/sek (30.000 ES). U obje etape izgrađenosti uređaja očekivani kvalitet efluenta slijedećih parametara je:

- 20 mg/l BPK5 MKX,
- 20 mg/l BPK5 prosječno,
- 0,1 mg/l taložnih tvari,
- 1 mg/l fosfora.

U konačnoj fazi izgrađenosti uređaja na isti se predviđa dovesti sve otpadne vode samog Sinja realizacijom projekta Aglomeracije koji je u tijeku, kao i otpadne vode naselja Brnaze, Turjaci i Glavice te industrijsko servisne zone na Kukuzovcu. Ovakav sustav zahtijevat će izgradnju više desetaka kilometara kanalizacijskih kolektora (separatni sustav) sa nizom objekata – crpnih stanica. Za preciznije utvrđivanje položaja kolektora, broja, kapaciteta i razmještaja crpnih stanica neophodna je izrada niza studija i projektnih rješenja koja sada nedostaju, a što se očekuje realizacijom spomenutog projekta Aglomeracije u suradnji s europskim fondovima.
U cilju zaštite voda na području Grada Sinja provode se mjere:

- zaštita svih vodotoka s ciljem očuvanja, odnosno dovođenja u planiranu vrstu vode utvrđene kategorije,
- planiranje i gradnja građevina za odvodnju otpadnih voda i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda,
- obvezan predtretman otpadnih voda iz gospodarskih pogona i dovođenje otpadne vode na razinu tzv. gradskih otpadnih voda prije upuštanja u gradski sustav odvodnje otpadnih (fekalnih) voda,
- povećanje kapaciteta prijemnika gradnjom potrebnih vodnih građevina,
- zabrana, odnosno ograničenje ispuštanja opasnih tvari propisanih Uredbom o opasnim tvarima u vodama,
- sanacija zatečenog stanja u industriji i odvodnji te sanacija ili uklanjanja izvora onečišćenja,
- sanacija divljih deponija, te kontrolirano odlaganje otpada,
- sprječavanje nastajanje onečišćenja na postojećim izvorištima za opskrbu vodom.

Gospodarenje otpadom

Odlagalište otpada Mojanka nalazi se na području Grada Sinja na otprilike 4 km južno od Sinja. Otprilike 1 km istočno od odlagališta smješteno je naselje Turjaci. Odlagalište je smješteno uz državnu cestu D1 Zagreb – Knin – Sinj – Split kojom je trenutno omogućen pristup odlagalištu. Lokacija odlagališta nalazi se na karbonatnoj zaravni na 384 m n.m. sa sjeverne strane odlagališta, 383.3 m n.m. do 383.9 m n.m. sa istočne strane, 3841.4 m n.m. do 381.8 m n.m. sa jugoistočne strane, 383.0 m n.m. sa južne strane, te 382 – 383 m n.m. sa sjeverozapadne strane odlagališta. Teren blago pada prema jugu i jugoistoku. Istočno od odlagališta Mojanka smješteno je Sinjsko polje na prosječno 300 m n.m. kojim prolazi i Rijeka Cetina koja je izuzetno bitna za vodoopskrbu velikog dijela Dalmacije. Odlagalište je udaljeno otprilike 5,5 km od Cetine.
Uslugu sakupljanja i odvoza miješanog komunalnog i glomaznog otpada na području Grada Sinja obavlja komunalna tvrtka ČISTOĆA CETINSKE KRAJINE d.o.o. Većinski vlasnik komunalne tvrtke je Grad Sinj sa udjelom od 47%, Grad Trilj ima vlasnički udio od 26%, Općina Otok 12%, Općina Hrvace 10%, te Općina Dicmo 5%. Sakupljani otpad se odvozi sa specijalnim vozilima kapaciteta do postojećeg odlagališta otpada „Mojanka". Komunalna tvrtka ČISTOĆA CETINSKE KRAJINE d.o.o. čije je sjedište u Sinju, sakuplja miješani komunalni otpad i sa područja Općina Hrvace, Dicmo i Otok te Grada Trilja. Otpad s područja ovih jedinica lokalne samouprave se također odlaže na odlagalištu Mojanka. Za sakupljanje komunalnog otpada na području Grada Sinja koriste se spremnici volumena 120, 240, 1100 i 7000 litara. Sustavom sakupljanja komunalnog otpada obuhvaćeno je 100% stanovništva Grada Sinja. Reciklažno dvorište se nalazi na adresi Turjaci 392, 21230 Sinj. U Očevidnik recilažnih dvorišta upisano je pod oznakom REC-43-G-1.

Osnovne informacije

- **Kapacitet**: Ukupni kapacitet odlagališta iznosi oko 600.000 tona. Dnevno se dovozi približno 85 tona miješanog komunalnog otpada
- **Vrste otpada**: Na Mojanku se odlaže isključivo neopasni otpad. Građevinski otpad, iako se ranije mogao deponirati, više se ne prihvaća zbog nedostatka odgovarajuće dozvole za gospodarenje takvom vrstom otpada

Tablica. 19. Ukupno prikupljeni komunalni i miješani otpad po godinama:

GRAD SINJ	*Ukupno sakupljeno (preuzeto) komunalnog otpada (t)*	*Miješani komunalni otpad (t)*
2020.	*16.177,90*	*15.100*
2021.	*15.923,30*	*14.771*
2022.	*13.440,80*	*13.362*
2023.	*9.552,30*	*8.650*

Tablica 20. Količine odvojeno sakupljenog otpada u 2022. i 2023. godini na području Grada Sinja

GRAD SINJ	***Papir i karton (kg)***	***Plastika (kg)***

2022.	*91.054,32*	*46.919,14*
2023.	*166.560,45*	*81.043,10*

Stopa odvojenog sakupljanja otpada:
2020. god – 0,2 %
2021. god. – 0,2 %
2022. god. – 6 %
2023. god. – 9,74 %

Prema Izmjenama i dopunama Prostornoog Plana Grada Sinja ("Službeni glasnik Grada Sinja br: 08/23, 10/23) uz postojeće reciklažno dvorište u sklopu radne zone Kukuzovac planirana je gradnja sortirnice i pretovarne stanice. Na području naselja Gljev planirana je lokacija za reciklažno dvorište za građevinski otpad.

Planirano je zatvaranje odlagališta Mojanka nakon što se popune kapaciteti i završi sanacija. U međuvremenu, očekuje se uspostava regionalnog centra za gospodarenje otpadom, što bi omogućilo trajno zatvaranje Mojanke i prelazak na održivije metode zbrinjavanja otpada .

Sanacija odlagališta otpada "**Mojanka**" kod Sinja odvija se u dvije faze, s ciljem usklađivanja s nacionalnim i EU standardima gospodarenja otpadom te pripreme za njegovo konačno zatvaranje.

Status sanacije

Prva faza sanacije obuhvaćala je

- formiranje tijela odlagališta,
- izgradnju sustava za otplinjavanje,
- postavljanje prekrivnog brtvenog sloja,
- rekultivaciju terena .

U gospodarskoj zoni Kukuzovac, radovi su se izvodili na građevinskim česticama k.č. br. 177/260, k.o. Turjaci. Z.U.1538, površine 89417 m^2 i k.č. br. 1718/18, k.o. Brnaze, Z.U.3247, površine 33317 m^2, što predstavlja I. tehnološku cjelinu I.FAZE odlagališta komunalnog otpada „MOJANKA", koja obuhvaća izvedene nove kazete (kazeta I i II) s temeljnim brtvljenjem i sustavom sakupljanja procjednih voda za prihvat novog otpada te izvedbu ulazno-izlazne zone na južnom dijelu odlagališta sa popratnim sadržajima (portimica, vaga, sabirna jama procjednih voda, sabirna jama sanitarnih voda, upravljačka kućica uz vagu, plato za pranje kotača i dr.), za koje je Grad Sinj ishodio Uporabnu dozvolu, KLASA:UP/I-361-05/22-01/000023, URBROJ:2181/1-11-00-05/01-22-0012, izvršna i pravomoćna dana 11.8.2022.godine.

Druga faza sanacije planira se dovršiti u skladu s nacionalnim planovima zatvaranja odlagališta neopasnog otpada, koji su predviđali zatvaranje svih takvih odlagališta do kraja 2023. godine.

Budući planovi

U sklopu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom Splitsko-dalmatinske županije, planira se uspostava **regionalnog centra za gospodarenje otpadom**. Ovaj centar će omogućiti obradu otpada prije konačnog zbrinjavanja, čime će se smanjiti potreba za odlaganjem otpada na odlagalištima poput "Mojanke"

U postojećem sustavu gospodarenja otpadom JLS gradovi Sinj i Trilj te općine Hrvace, Dicmo i Otok otpad odlažu na odlagalištu otpada „Mojanka" (administrativno područje Grada Sinja),

dok Grad Vrlika otpad odlaže na odlagalištu Poljanak. U novo uspostavljenom cjelovitom sustavu gospodarenja otpadom u SDŽ, miješani komunalni otpad (20 03 01), glomazni otpad (20 03 07), prema Naputku o glomaznom otpadu (NN 79/15)) i biorazgradivi otpad sakupljeni na području gradova Sinja, Trilja i Vrlike te općina Hrvace, Dicmo i Otok dovozit će se u Pretovarnu stanicu Sinj radi pretovara u veća komunalna vozila i odvoza u CGO na obradu i zbrinjavanje.

Ovi planovi su u skladu s **Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023. do 2028. godine**, koji pre*dviđa uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na nacionalnoj razini.*

5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA

Korištenje prirodnih resursa

U ovom poglavlju analizirano je korištenje poljoprivrednog zemljišta, šuma i voda. Referentni podaci nalaze se u Prostornom planu uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/2014, 01/16, 08/17, 08/23, 10/23) godine, a pri izračunu površine po stanovniku korišteni su podaci Popisa stanovništva 2021. godine.

Poljoprivreda

U Izmjenama i dopunama Prostornog plana iz 2023. godine navodi se obuhvat poljoprivrednih površina od 4.445,60 ha, odnosno 22,9%* od ukupne površine Grada.

Tablica 21. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina – poljoprivredne površine, Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/2014, 01/16, 08/17, 08/23, 10/23)

Naziv grada: GRAD SINJ	*Oznaka*	*Ukupno ha*	*%od površine Grada*	*stan/ha*
Poljoprivredne površine ukupno	*P*	*4445,60*	*22,99*	*0,19*
- osobito vrijedno obradivo tlo	*P1*	*2660,0*	*13,76*	*0,11*
- vrijedno obradivo tlo	*P2*	*1237,4*	*6,40*	*0,05*
- ostala obradiva tla	*P3*	*548,20*	*2,84*	*0,02*

Poljoprivredne površine na području Grada dijele se na:

- *osobito vrijedno obradivo tlo što obuhvaća komplekse polja (Sinjsko polje, Smradovo, Barovine i dio Hrvatačkog polja),*
- *vrijedno obradivo tlo što obuhvaća manje komplekse vinograda, vrtova i voćnjaka u blizini naselja;*
- *ostala obradiva tla čine neobrađene livade i oranice udaljenija od naselja i lošije kakvoće tla.*

Šumarstvo

Prema Prostornom planu uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/14, 01/16, 08/17, 08/23, 10/23), na području Grada nalazi se 9989,99 ha šumskih površina, odnosno 51,67% od ukupne površine Grada.

Tablica 22. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina – šumske površine
Prikaz udjela šumskih površina u ukupnoj površini Grada iz 2023. godine

Naziv grada: GRAD SINJ	***Oznaka***	***Ukupno ha***	***%od površine Grada***	***stan/ha***
Šumske površine ukupno	*Š*	*9989,99*	*51,67*	*0,42*
- zaštitne	*Š2*	*9807,78*	*50,72*	*0,42*
- posebne namjene	*Š3*	*182,21*	*0,94*	*0,01*
Ostale poljoprivredne i šumske površine ukupno	*PŠ*	*981,33*	*5,08*	*0,04*

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/14, 01/16, 08/17, 08/23, 10/23)

Šume, isključivo osnovne namjene, obuhvaćaju zaštitne šume i šume posebne namjene. Zaštitne šume uključuju i zaštitno zelenilo i pejzažne površine uz naselja Grada Sinja. Imaju funkciju zaštite tla od erozije, zaštite naselja i drugih gospodarskih zona, sportsko rekreacijskih i drugih zona. Pridonose prirodnim vrijednostima područja, poboljšanju mikroklimatskih i ekoloških uvjeta. Šume posebne namjene (rekreacijske šume), su u pravilu istaknuti prirodni predjeli koje treba čuvati od bilo kakve izgradnje te ih rekultivirati uz provođenje mjera zaštite od požara (Šušnjevača, Bakračica, Medinjak, Čugurina glavica, Pavića nebesa).

Vode

Rijeka Cetina je jedna od najznačajnijih rijeka u južnoj Hrvatskoj, osobito u regiji Dalmacije. Dugačka je oko 105 kilometara i izvire u blizini sela Cetina, podno planine Dinare, nedaleko od grada Vrlike. Svoj put završava ulijevajući se u Jadransko more kod Omiša, nakon što prolazi kroz slikovite krajeve, kanjone i naselja koja su se kroz povijest razvijala uz njezine obale.

Područje Grada Sinja kojim prolazi rijeka Cetina karakterizira većinom nizinsko okruženje koje obiluje oranicama u koju su iz Cetine usječeni mnogi melioracijski kanali kojima se natapaju poljoprivredne površine.

Tablica 23. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (vodne površine) na području Grada Sinja

Vodne površine ukupno UKUPNO	V	136,88	0,71	0,01
- vodotoci	V	136,88	0,71	0,01

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/14, 01/16, 08/17, 08/23, 10/23)

Prema dostupnim podacima iz Hrvatskih voda d.o.o., na području Grada Sinja ne postoje površine površinskih voda jezera, ribnjaka niti umjetnih bazena (vode stajaćice) koje su pod upravljanjem Hrvatskih voda. Također, na području Grada nema akumulacija.

Mineralne sirovine

Eksploatacijska polja na području Sinja predstavljaju prostorno definirane površine na kojima se obavlja eksploatacija mineralnih sirovina, sukladno zakonima i prostornim planovima Republike Hrvatske.

Prostornim planom uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/06, 08/14, 01/16, 08/17, 08/23, 10/23) određena su sljedeća eksploatacijska polja:

- Karakašica: Slane Stine - sadra - planira se zatvaranje i sanacija
- Glavice: Stipanovića greben – gips - postojeće eksploatacijsko polje - planirano proširenje
- Lučane: planirano eksploatacijsko polje
- Vukove Stine: eksploatacijsko polje na teritoriju Grada Sinja i Općine Hrvace – planirano proširenje
- Priorice: važeći ugovor o koncesiji za eksploataciju
- Tango: važeći ugovor o koncesiji za eksploataciju

Eksploatacijska polja koja se nalaze u zonama sanitarne zaštite izvorišta, u kojima je zabranjena površinska i podzemna eksploatacija mineralnih sirovina (prema posebnim propisima), potrebno je provesti detaljnije vodoistražne radove – mikrozoniranje u postupku određivanja novih eksploatacijskih polja i daljnje ekploatacije postojećih. Mikrozoniranjem je potrebno dokazati bitno drugačije značajke od onih na temelju kojih je utvrđena zona sanitarne zaštite, u protivnom treba pristupiti postupku sanacije i zatvaranja eksploatacijskog polja.

Sanacija ovisno o tipu eksploatacije i vrsti mineralne sirovine koja se eksploatira mora biti sastavni dio odobrenja za eksploataciju. Kamenolomi i skladišta eksplozivnih materijala potrebnih za miniranje moraju biti smješteni na sigurnoj udaljenosti od naselja i infrastrukturnih koridora.

U cilju ishođenja lokacijske dozvole za planirana eksploatacijska polja potrebna je procjena utjecaja zahvata na okoliš sukladno posebnim zakonima i propisima.

Neaktivno eksploatacijsko polje Slane Stine, potrebno je sanirati sukladno posebnim propisima.

Eksploatacijska polja Tango i Priorice se nalaze unutar Parka prirode Dinara, te je eksploataciju mineralnih sirovina potrebno uskladiti s aktivnostima dopuštenim unutar Parka prirode Dinara, sukladno odredbama Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19).

Zaštićene prirodne vrijednosti

Zaštita prirode

Prema podacima s Bioportala, na području Grada Sinja nalaze se sljedeća zaštićena područja:

Tablica 24. Prikaz zaštićenih područja na području Grada Sinja

Područje	Broj reg.	Naziv	Naziv prema aktu	Kategorija zaštite	Površina	Datum proglašenja
Grad Sinj	437	Sutina	Lokalitet Sutina	Značajni krajobraz	462,65	07.01.2001.
Grad Sinj	480	Dinara	Dinara	Park prirode	8136,41	20.02.2021.

Izvor: Bioportal, AZO, od 2019. g. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu – HAOP
* površina zaštićenog područja unutar granica obuhvata Grada Sinja

Značajni krajobraz Sutina zaštićen je 2000. g. na površini od 462,8 ha i obuhvaća gornji kanjonski dio toka potoka Sutine, pritoka Cetine. Kanjon planinskog potoka Sutine, sa svojim neobičnim rasporedom biljnog pokrova, tipičan je primjer botaničke inverzije. Raznovrstan biljni pokrov, grmovi, duplje, stijene omogućuju gniježđenje brojnim vrstama ptica. Po geomorfološkom sastavu kanjon Sutine izgrađen je od vapnenca i dolomita, a erozivno djelovanje pogledu posjetitelja otkriva mnoštvo fosila.
Potok Sutina bujični je potok koji je većim dijelom godine siromašan vodom. Njegov glavni izvor nalazi se podno zaseoka Mijići i Jurići u selu Sutina. Međutim, potok Sutina prima vode i iz drugih izvora, među kojima se svakako izdvaja izvor Bila vrila. Pored ovog izvora nalazi se stara mlinica, koja je dokaz nekadašnjega čovjekova korištenja snage vode potoka Sutine.
Uvjeti zaštite:

- rekonstruirati postojeću mlinicu
- očuvati cjelovitost krajobraza i autohtonih biljnih vrsta
- očuvati biološku raznolikost
- moguće uređenje zemljanih staza i uređenje odmorišta korištenjem autohtonih materijala
- na dijelu područja planirano je izletište koje se može realizirati u skladu s odredbama Plana (članak 47.)

Hrvatski sabor je donošenjem *Zakona o proglašenju Parka prirode Dinara*, utemeljio je ovo zaštićeno područje 2021. godine na površini 63,1 ha. Svojom površinom obuhvaća masiv Dinare, izvorišni dio i gornji tok rijeke Cetine, izvor rijeke Krke, rječicu Krčić te krška polja uz Cetinu: Hrvatačko, Paško i Vrličko. Ovo područje obilježeno je kontrastom visoko-planinskog krškog područja, siromašnog vodom i s često strmim i nepristupačnim liticama, ali i prostranim planinskim pašnjacima, te rijekom Cetine uz čiji tok su se oblikovala vlažna krška polja, plodna i bogata životom.

Krajobrazna vizura Dinare obilježena je strmim slojevitim liticama, podno kojih se razvijaju sipari ili točila specifičnog flornog sastava, među kojima se nalaze i pojedinačne vrijedne i endemične biljne zajednice i njihovi predstavnici. Geološki, Dinara je krško područje sastavljeno pretežno od vapnenaca kredne i jurske starosti te je tipičan primjer krša. Procesi okršavanja ovdje su vrlo izraženi te se čitavo područje odlikuje mnogobrojnim krškim morfološkim pojavama: poljima, ponikvama, zaravnima, kao i bogatstvom speleoloških objekata.

Očuvanost područja, raznolikost staništa, ali i specifičan položaj pojasa Dinarskog krša u Hrvatskoj, te činjenica da je ovo područje služilo kao refugij mnogim europskim vrstama u vrijeme oledbi, neki su od najvažnijih razloga visokog stupnja biološke raznolikosti i endemičnosti ovog područja. Visok stupanj endemičnosti možda se najbolje očituje u vrstama špiljske faune, od kojih su brojne endemične za područje Dinarida.
Uvjeti zaštite:

- očuvanje cjelovitosti krajobraza i staništa autohtonih biljnih vrsta
- očuvati biološku raznolikost
- moguće uređenje zemljanih staza i uređenje odmorišta korištenjem autohtonih materijala

Prema Prostornom planu uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/2006, 08/2014, 01/2016, 08/2017, 8/2023 i 10/2023) određene su mjere zaštite svrhu zaštite i očuvanja prirodne raznolikosti i očuvanja prostora:

- u cilju očuvanja prirodne biološke i krajobrazne raznolikosti treba očuvati područja prekrivena autohtonom vegetacijom, postojeće šumske površine, šumske rubove, živice koje se nalaze između obradivih površina te zabraniti njihovo uklanjanje; treba izbjegavati velike poljoprivredne površine zasijane jednom kulturom; osobito treba štititi područja prirodnih vodotoka i vlažnih livada kao ekološki vrijednih područja.
- očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno plavljenje rukavaca i dr.).
- prilikom zahvata na uređenju i regulaciji vodotoka sa ciljem sprečavanja štetnog djelovanja voda, potrebno je planirati zahvat na način da se zadrži prirodno stanje vodotoka.
- pri oblikovanju građevina (posebice onih koje se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi.
- pošumljavanje, ukoliko se provodi, potrebno je vršiti autohtonim vrstama, uzgojne radove provoditi na način da se iz degradacijskog oblika šuma postepeno prevodi u visoki uzgojni oblik.
- u postupku izdavanja lokacijske dozvole za zahvate na području zaštićenih dijelova prirode te za sve zahvate i radnje u zaštićenom području potrebno je, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, ishoditi uvjete zaštite prirode odnosno dopuštenje od tijela državne uprave ili upravnog tijela u županiji, nadležnog za poslove zaštite prirode.
- za planirane zahvate u prirodi, koji sami ili s drugim zahvatima mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za ekološku mrežu.

Područja Nacionalne ekološke mreže

Uredbom o ekološkoj mreži (NN br. 124/2013) proglašena je Ekološka mreža Republike Hrvatske koja je izmijenjena Uredbom o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži (NN br. 105/15), a predstavlja sastavni dio ekološke mreže Europske unije Natura 2000, koja je ujedno najveća koordinirana mreža područja očuvane prirode na međunarodnoj razini.

Ekološka mreža je koridorima povezan sustav najvrjednijih područja za ugrožene divlje svojte i stanišne tipove, čime se omogućava njihovo očuvanje ili uspostavljanje povoljnog stanja na europskoj i nacionalnoj razini, kao i komunikacija jedinki i razmjena vrsta.

Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži (NN br. 124/13, 105/15), čine područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

Na području Grada Sinja nalaze se područja zaštićena Uredbom o Ekološkoj mreži (NN br. 124/13, 105/15) u dvije kategorije: važna područja očuvanja značajna za stanišne tipove (Dinara i Srednji tok Cetine) te područje očuvanja značajna za ptice (Cetina i Dinara).

Tablica 25. Prikaz zaštićenih područja Ekološke mreže Natura 2000 na području Splitsko-dalmatinske županije

Kategorija	ID	Kod lokaliteta	Naziv lokaliteta	MS	Tip lokaliteta	Porvšina (ha)**
POP*	26	HR1000029	Cetina	HR	A	21319.876
POP*	17	HR1000028	Dinara	HR	A	46359.5506
POVS*	11	HR5000028	Dinara	HR	B	46254.9252
POVS*	387	HR20001313	Srednji tok Cetine	HR	B	4782.795
POVS*		HR2001397	Sutina	HR	B	2,91

*POP - Područja očuvanja značajna za ptice
*POVS – Područja očuvanja značajna za stanišne tipove
** Ukupna površina područja unutar i izvan granica Grada Sinja
Izvor: Bioportal, AZO, od 2019. g. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu – HAOP

Prema Prostornom planu uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 02/2006, 08/2014, 01/2016, 08/2017, 8/2023 i 10/2023); najvažniji mehanizam zaštite za ove lokalitete je postupak ocjene prihvatljivosti planiranih zahvata za prirodu koji je temeljem važećeg Zakona o zaštiti prirode obvezan za sve planirane zahvate koji mogu imati bitan utjecaj na područja ekološke mreže.

Zaštita područja ekološke mreže osigurava se osim provođenjem propisanih mjera zaštite također i provođenjem uvjeta zaštite prirode koji se izdaju sukladno odredbama važećeg Zakona o zaštiti prirode.

Ako se cilj očuvanja područja ekološke mreže odnosi na prirodne vrijednosti kojima se upravlja temeljem plana gospodarenja prirodnim dobrima u smislu Zakona o zaštiti prirode (šume, vode, i dr.) ili ako se propisane mjere zaštite odnose na gospodarenje prirodnim dobrima, predlaže se

da tim područjima upravlja fizička ili pravna osoba koja provodi plan, ukoliko taj plan sadrži uvjete zaštite prirode. Za upravljanje ostalim područjima ekološke mreže trebale bi biti nadležne javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima.

Struktura registriranih kulturnih dobara

U Registar kulturnih dobara pri Ministarstvu kulture na području Grada Sinja upisano je ukupno 25 kulturnih dobara od toga 23 zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara i 2 zaštićene nematerijalnih kulturnih dobara. Tri su obnovljena, dok je jedno kulturno dobro ugroženo, prema podacima Ministarstva kulture.

Tablica 26. Zaštićena kulturna dobra na području Grada Sinja

Redni broj	Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Pravni status	Vrsta kulturnog dobra	Klasifikacija	Status	Broj
NEPOKRETNA KULTURNA DOBRA								
1.	Z-5025	Bajagić	Arheološko nalazište Banova draga	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	arheološka baština		
2.	Z-5072	Bajagić	Arheološko nalazište Srednjovjekovno groblje uz potok Malin	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	arheološka baština		
3.	Z-4691	Bajagić	Arheološko nalazište špilja Kravarica u zaseoku Priorice	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	arheološka baština		
4.	Z-4943	Glavice	Mlinica "Nova mostina"	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		
5.	RST-0539-1971	Karakašica	Mlinica Runjina	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		

6.	Z-4798	Obrovac Sinjski	Mlinica "Stara mostina"	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		
7.	Z-4690	Sinj	Arheološko nalazište Čitluk, antički grad Aequum	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	arheološka baština		
8.	Z-5027	Sinj	Crkva Gospe Sinjske s franjevačkim samostanom	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	sakralna graditeljska baština		
9.	Z-5704	Sinj	Kompleks režije duhana	zaštićeno kulturno dobro	kulturno – povijesna cjelina	kulturno-povijesna cjelina		
10.	Z-7018	Sinj	Kuća Šuić s gospodarskim objektom, Ulica Domovinskog rata	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština	ugroženo	
11.	Z-5011	Sinj	Kuća Tripalo	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		
12.	Z-4795	Sinj	Kuća Tripalo	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština	obnovljeno	
13.	Z-4941	Sinj	Kuća Varda Stipković	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		
14.	Z-5117	Sinj	Kulturno - povijesna urbanistička cjelina Sinja	zaštićeno kulturno dobro	kulturno – povijesna cjelina	profana graditeljska baština		

15.	Z-5030	Sinj	Most na rijeci Gorušćici	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		
16.	Z-5571	Sinj	Prva franjevačka gimnazija	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		
17.	Z-5518	Sinj	Sklop Kvartira (konjičke vojarne)	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština	obnovljeno	
18.	Z-5871	Sinj	Sklop željezničke postaje	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		
19.	Z-5038	Sinj	Tvrđava Grad i groblje	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština	obnavlja se	
20.	Z-4797	Sinj	Tvrđava Kamičak	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština	obnovljeno	
21.	Z-6987	Sinj	Vojarna Rainer, Ulica Domovinskog rata	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština	ugroženo	
22.	Z-4796	Sinj	Zgrada (Litrin obor), Glavička ulica	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		
23.	Z-5599	Sinj	Zgrada na Štaliji	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	profana graditeljska baština		
NEMATERIJALNA KULTURNA DOBRA								
32.	Z-3355	Sinj	Priprema tradicijskog jela sinjski arambaši	zaštićeno kulturno dobro	pojedinačno	znanje i vještine		

33.	Z-3238	Sinj	Viteška igra Sinjska alka	zaštiće no kulturn o dobro	pojedinač no	običaji, obredi i svečanosti		
POKRETNO KULTURNO DOBRO - MUZEJSKA GRAĐA								
34.		Sinj	Muzej Cetinske krajine - muzejska građa		pojedinač no	muzejska građa		
	UKUPNO ZAŠTIĆENA NEPOKRETNA KULTURNA DOBRA							**31**
	UKUPNO ZAŠTIĆENA NEMATERIJALNA KULTURNA DOBRA							**2**
	UKUPNO ZAŠTIĆENA POKRETNA KULTURNA DOBRA							**1**

Izvor : Ministarstvo kulture

Od navedenih kulturnih dobara sredstvima Ministarstva kulture i medija sufinancirana su arheološka istraživanja i građevinska sanacija na Tvrđavi Grad.
Među ugroženim kulturnim dobrima ističemo pojedine kuće unutar zaštićene Urbanističke cjeline grada Sinja, a s obzirom na njihovo stanje predstavlja opasnost za prolaznike, poticaj se usmjerava na njihovu što skoriju sanaciju:

- Kuća Sesardić na Pijaci (k.č. 166, k.o. Sinj)
- Kuća u ulici Vrcanov obor 4 (k.č. *656/1, k.o. Sinj)
- Kuća u ulici Litrin obor 4 (k.č. *158, k.o. Sinj)

Na području Grada Sinja nalazi se i veliki broj evidentiranih kulturnih dobara čiji popis se nalazi u Prostornom planu Grad Sinj. Ova kulturna dobra su ili u postupku dobivanja statusa registriranog kulturnog dobra RH ili su kulturna dobra od lokalnog značaja.

Oznaka dobra	**Mjesto**	**Naziv**	**Pravni status**	**Vrsta kulturnog dobra**	**Klasifikacija**	**Status**	**Broj**
	Glavice	Arheološko nalazište Potočina – Pod gredom	kulturno dobro od lokalnog značaja			u postupku	
	Glavice	Arheološko nalazište Vukova glavica	kulturno dobro od lokalnog značaja			u postupku	
	Glavice	Rodna kuća narodnog	kulturno dobro od				

		heroja Tadije Anušića	lokalnog značaja				
	Glavice	Arheološko nalazište Vukova glavica	kulturno dobro od lokalnog značaja			u postupku	
P-1971	Gljev	Arheološko nalazište i crkva Sv. Jere	kulturno dobro od lokalnog značaja			u postupku	
P-4418	Sinj	Kuća Lovrić	kulturno dobro od lokalnog značaja	pojedinačno			
	Sinj	Zgrada iz koje su odvođeni dalmatinski revolucionari	kulturno dobro od lokalnog značaja	pojedinačno			
	Sinj	Spomenik palim borcima	kulturno dobro od lokalnog značaja	pojedinačno			
	Sinj	Spomenik palim borcima (Ruduša)	kulturno dobro od lokalnog značaja	pojedinačno			

Područja posebnih karakteristika

Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća

Za područje Grada Sinja donesena je Procjena rizika od velikih nesreća za Grad Sinj (siječanj 2023). kao temeljni dokument za izradu Plana zaštite i spašavanja kao i Plana civilne zaštite te njen poseban izvadak naslovljen "Zahtjevi zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja" Grada Sinja kojima su utvrđene i propisane preventivne mjere čijom će se implementacijom umanjiti posljedice i učinci djelovanja prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa i velikih nesreća, kao i povećanje stupanja sigurnosti stanovništva, materijalnih dobara i okoliša.

Procjena rizika Grada izrađuje se sukladno Smjernicama za izradu procjene rizika od velikih nesreća za područje Splitsko-dalmatinske županije.

Procjena rizika je složen proces identifikacije, analize i vrednovanja rizika, a izrađuje se na temelju scenarija za svaki navedeni rizik.

Područje Grada Sinja sadrži ugrožena područja u odnosu na Pravilnikom propisane kategorije te se mora provesti i osigurati zaštita pučanstva, u ovisnosti o stupnju ugroženosti.

ODREĐIVANJE STUPNJA UGROŽENOSTI

Za područje Grada Sinja, podaci za procjenu uzeti su iz važećih dokumenata prostornog uređenja i statističkih pokazatelja relevantnih za ovo područje, a procjenom planiranih infrastrukturnih objekata i uspostavljenom kategorizacijom centralnih naselja, zaokruženi su pokazatelji na Pravilnikom predviđene stupnjeve ugroženosti. U gradskom središtu naselju Sinj, živi 46,1%, a u naseljima Brnaze, Glavice i Turjaci 32,5 % od ukupnog broja stanovnika Grada. Ostala naselja broje manje od 1 000 stanovnika. Na području Grada Sinja, temeljem gore navedenih podataka, utvrđuju se sljedeći stupnjevi ugroženosti:

- II STUPANJ UGROŽENOSTI (gradovi i naseljena mjesta u kojima živi preko 10 000 do 30 000 stanovnika):
- naselje Sinj (10.771 stanovnika).

- IV STUPANJ UGROŽENOSTI (manje ugroženi gradovi i naseljena mjesta u kojima živi preko 2 000 do 5 000 stanovnika):
- naselje Brnaze (3 124 stanovnika)
- naselje Glavice (3 597 stanovnika)

Ostala naselja Grada Sinja nisu ugrožena obzirom da sva imaju manje od 2000 stanovnika te ne trebaju graditi skloništa i druge objekte za zaštitu stanovništva. Također, po kriteriju Ministarstva obrane, na području Grada Sinja nalazi se ugroženi objekt:

- Zračna luka (površine 40,49 ha)

Identifikacija prijetnji jest početni korak u postupku izrade Procjene rizika. Prilikom identifikacije prijetnji određeno je: koje se sve prijetnje pojavljuju na području Grada Sinja prostor na kojem se pojavljuju i način na koji mogu štetno/negativno utjecati na okoliš.
Identificirane prijetnje na području Grada Sinja su u skladu sa identificiranim i obrađenim prijetnjama i rizicima iz Smjernica za izradu procjene rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Splitsko-dalmatinske županije. Identifikacija prijetnji prikazuje se u tablici, koja ujedno služi kao Registar rizika Grada Sinja. Na području Grada Sinja identificirano je 7 rizika koji predstavljaju potencijalnu ugrozu za stanovništvo, materijalna i kulturna dobra te okoliš.

POTRES

Potres je jedna od najneugodnijih prirodnih pojava. Potres se očituje podrhtavanjem tla zbog naglog oslobađanja energije u Zemljinoj kori. Pojava potresa pripada skupini prirodnih uzroka koji se ne mogu predvidjeti, a s određenom vjerojatnošću mogu dogoditi u bilo kojem trenutku. Budući da potrese nije moguće spriječiti provođenje mjera za ublažavanje posljedica potresa i pripremljenost društvene zajednice u slučaj njegove pojave od iznimne su važnosti.

Potres je nepogoda s jednim od najvećih očekivanih razaranja. Utjecaj ovog razaranja na otvoreni prostor je manje izražen, izuzev mogućih razornih posljedica na elemente kritične infrastrukture (vodovod, prometnice, energetski vodovodi, telekomunikacije, kanalizacijski sustav, ...)

Moguće posljedice na stanovništvo ovise o gustoći naseljenosti u pojedinim naseljima te stambenim građevinama (vrsta gradnje i građevni materijal koji se koristi prilikom izrade).

U Gradu Sinju, prema Popisu stanovništva iz 2021. godine na površini od 194,27 km² živi 23.452 stanovnika ili prosječno 120,27 stanovnika po km². Grad obuhvaća 14 naselja. Najgušće je naseljeno područje naselja Sinj sa 10.771 stanovnika, dok je najrjeđe naseljeno naselje Zelovo sa 122 stanovnika. Moguće ljudske žrtve bile bi rezultat prije svega očekivanih razaranja stambenih objekata te objekata gdje boravi puno ljudi.

Ugroženost pojedinih dijelova područja:

- Od ugroženih područja možemo navesti zone stambenih građevina koje su na području stare jezgre naselja u Gradu gdje su kameni objekti sa drvenom konstrukcijom i zbijeni jedni uz druge.
- U naselju Sinj je najveći dio zaposlenih (ugostiteljski objekti, hoteli, moteli, trgovine, škole, uredi i dr.) gdje prijeti urušavanje građevina i širenje opasnih tvari što će prouzrokovati najveći broj žrtava.
- Objekti dječjih vrtića i objekti matičnih škola i područnih škola nisu osjetljivi (manja povredljivost) na potrese, obzirom da su vanjski zidovi građeni od klesanog kamena, unutarnji zidovi su od betona i armirano-betonskih konstrukcija osim u školama na Zelovu, Čitluku i Gljevu.
- Objekti 2 osnovne škole u Gradu Sinju se nalaze u neposrednoj blizini prometnice D1 u kojima za vrijeme nastave boravi cca 1800 učenika i djelatnika.
- Objekti 5 srednjih škola u Gradu Sinju nalaze se neposredno uz prometnicu D-1 u kojima za vrijeme nastave boravi 1900 učenika i djelatnika.
- Gore iznijeto ukazuje na manju povredljivost škola i vrtića što će imati za posljedicu i manji broj stradalih i povrijeđenih, a mogući je nastanak panike među učenicima i predškolskom djecom.
- Uža stara gradska jezgra i jezgre svih starih naselja na području Grada Sinja su područja gdje se mogu očekivati veća urušavanja objekata pošto su to većinom stariji objekti velikog stupnja povredljivosti.

Projektiranje potresne otpornosti konstrukcija potrebno je izrađivati u skladu s HRN EN 1998-1:2011/NA:2011, Eurokod 8, čija primjena će osigurati gradnju primjereno seizmički otpornih građevina. U svrhu zaštite od potresa građevine je potrebno je graditi i rekonstruirati u skladu s posebnim propisima koji se odnose na protupotresno građenje. Potrebno je osigurati dovoljno široke i sigurne evakuacijske putove i omogućiti nesmetan pristup svih vrsta pomoći u skladu s važećim propisima o zaštiti od elementarnih nepogoda.

POŽARI OTVORENOG TIPA

Požar otvorenog prostora, pri čemu se prije svega misli na požare raslinja, složena su pojava u kojoj se isprepliću različita termodinamička i aerodinamična događanja. Na njih značajno utječe konfiguracija terena kojim se požar kreće, karakteristike vegetacije koja gori te lokalni meteorološki uvjeti na mjestu požarišta.

Opasnost od požara pridonosi karakteristični loš raspored godišnjih oborina i učestale pojave ljetnih suša. Od požara mogu biti ugrožene šumske površine, nacionalni parkovi, parkovi prirode i poljoprivredne površine. Također, značajnije mogu biti ugroženi stambeni objekti, objekti javne namjene ili objekti kritične infrastrukture. Nastanak požara raslinja uglavnom je povezan s ljudskom djelatnošću. Najčešći način izazivanja je nemar ili nepažnja poradi paljenja

korova i biootpada, radova u šumi, nepažnja sa ložištima za roštilje, neugašenoj vatri, dječje igre i zapuštenih neuređenih deponija organskog i anorganskog otpada.
Najčešći uzroci požara su otvoreni plamen, a nešto manji postotak požara je uzrokovan pražnjenjem atmosferskog elektriciteta ili toplinom koja nastaje trenjem.
Grad Sinj je iz područja zaštite od požara usvojio sljedeće dokumente:

- Procjenu ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija za Grad Sinj („Službeni glasnik Grada Sinja" br. 2/21),
- Plan zaštite od požara Grada Sinja („Službeni glasnik Grada Sinja" br. 2/21),
- Financijski plan za požarnu sezonu 2022. na području Grada Sinja („Službeni glasnik Grada Sinja" br. 10/22),
- Plan operativne provedbe programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za RH za područje Grada Sinja za 2022. godinu („Službeni glasnik Grada Sinja" br. 10/22),
- Plan aktivnog uključivanja vatrogasnih postrojbi u akciju gašenja požara na području Grada Sinja za 2022. godinu („Službeni glasnik Grada Sinja" br. 10/22), Plan motrenja, čuvanja i ophodnje građevina i površina otvorenog prostora za koje prijeti povećana opasnost od nastajanja i širenja požara za 2022. godinu („Službeni glasnik Grada Sinja" br. 10/22),
- Plan korištenja teške građevinske mehanizacije za žurnu izradu protupožarnih prosjeka i probijanja protupožarnih putova („Službeni glasnik Grada Sinja" br. 10/22).

POPLAVE IZAZVANE IZLIJEVANJEM KOPNENIH VODENIH TIJELA

Poplave su prirodni fenomeni čije se pojave ne mogu izbjeći, ali se poduzimanjem različitih preventivnih građevinskih i ne građevinskih mjera rizici od poplavljivanja mogu smanjiti na prihvatljivu razinu. One su među opasnijim prirodnim nepogodama i na mnogim mjestima mogu uzrokovati ljudske gubitke, velike materijalne štete, devastiranje kulturnih dobara i ekološke štete.
Poplave na području Grada Sinja nastaju tijekom kišnih razdoblja godine, a naročito u vrijeme topljenja snijega na planinama susjedne države Bosne i Hercegovine, kada se u Livanjskom polju, Kupreškom polju kao i na području Tomislavgrada stvaraju veće akumulacije vode. Te vode podzemnim tokovima kroz planinu Dinaru i Kamešnicu izbijaju duž rijeke Cetine, povećavaju njen vodostaj i prijete poplavama. Na poplave utječu i vodotoci koji se obrušavaju s obronaka planina. Najveći vodotoci su: Goruća, Pavjak i Karakašica, te brojni drugi manji koji ugrožavaju pojedina naselja, putove i oranice. Sve ove bujice izazivaju erozije tla i stvaraju nanose. Prema mjerodavnom Planu obrane od poplava Hrvatskih voda, svi navedeni vodotoci imaju utjecaja na poplave, neki potapaju površine obale svoga toka ili podižu vodostaj u rijeci Cetini.
Rješavanju takvih problema uglavnom se pristupilo uređivanjem vodenih tokova i gradnjom nasipa kao preventivnih mjera, te poduzimanjem različitih operativnih mjera kao što su postavljanje vodenih pregrada u hitnim slučajevima.
Područje Grada Sinja nalazi se u području nadležnosti postupanja Provedbenog plana obrane od poplava branjenog područja, Sektor F – Južni Jadran, Branjeno područje 28, Područje malog sliva Cetina.
Rješavanju problema obrane od poplava Sinjskog polja u vidu regulacije rijeke Cetine i izgradnje obrambenih nasipa duž cijelog Sinjskog polja pristupilo se nakon 1950. godine. U razdoblju 1950.-1953. izvedeni su radovi na regulaciji i čišćenju korita Cetine s izgradnjom zaštitnih nasipa duž cijelog vodotoka na prosječnoj udaljenosti od 70-75 m od ruba korita Cetine.

U inundacijskom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti izgradnja i održavanje vodnih građevina, na bilo koji način umanjiti protočnost korita i pogoršati vodni režim, te povećati stupanj ugroženosti od štetnog djelovanja vodotoka.

SNIJEG I LED

Snijeg može predstavljati ozbiljnu poteškoću za normalno odvijanje svakodnevnih aktivnosti kao što je npr. cestovni promet ili može predstavljati opterećenje na građevinskoj infrastrukturi (dalekovodi, zgrade i dr.).

Ugroženost od snijega analizira se učestalošću padanja snijega, maksimalna visina novog snijega, maksimalna visina snježnog pokrivača te procjena očekivane godišnje maksimalne visine snježnog pokrivača za period do 50 god.

Pojava zaleđenih kolnika može biti uzrokovana meteorološkim pojavama ledene kiše i površinskog leda (zaleđeno i klizavo tlo). To su izvanredne meteorološke pojave koje u hladno doba godine ugrožavaju promet i ljudsko zdravlje. Ledena kiša odnosi se na kišu sačinjenu od prohladnih kapljica koje se u doticaju s hladnim predmetima i tlom zamrzavaju te tvore ledenu koru na zemlji naziva se poledica. Poledica kao meteorološka pojava se ne smije zamijeniti s površinskim ledom koji pokriva tlo te nastaje otapanjem snijega i stvaranjem ledene kore ili smrzavanjem kišnih barica.

Snježne oborine i poledica mogu prouzročiti velike štete i to na građevinama, poljoprivredi i prometnicama. Mjere zaštite se provode preventivno tj. građevine se projektiraju tako da su otporne na opterećenje snijegom karakteristično za različita područja, i da službe koje se brinu o održavanju prometnica su spremne (u pripravnosti s operativnim snagama i materijalnim resursima), da prate prognozu za tu pojavu, kako bi otklonili, odnosno očistili prometnice od snijega i poledice.

Snježne klimatske prilike na području Grada Sinja su posljedica kontinentalne klime i dijelom utjecaja prodiranja maritimnog utjecaja zbog blizine mora, te orografske razvijenosti brdskoplaninskog zaleđa.

Posljedice mogućeg većeg snijega su prije svega vezane za probleme u prometu. Mogući su problemi na cestama sa „zapusima“ gdje se uslijed iznenadnog nanosa snijega može prekinuti ili otežati cestovni promet. U periodu pojave snijega dolazi do prekida ili otežanog pružanja zdravstvene skrbi ali ne izaziva veće štete u poljoprivredi i stočarstvu.

Opasne meteorološke pojave povezane s ledom su kiša/rosulja koje se lede, poledica i poledica na tlu. Kiša/rosulja koja se ledi su kapljice kiše/rosulje čija je temperatura ispod 0°C, a ipak su se zadržale u tekućem stanju prilikom padanja kroz zrak. Zaleđuju se u dodiru s tlom ili s predmetima na Zemljinoj površini stvarajući gladak i proziran sloj leda na horizontalnim, a u slučaju vjetra i vertikalnim površinama. Površinska temperatura predmeta ili tla na kojima dolazi do trenutnog zaleđivanja tih pothlađenih (prehladnih) kapljica i nastanka poledice je oko 0°C ili niža.

Snijeg i led mogu uzrokovati ozljede ili gubitke života, štete na građevinama i drugoj infrastrukturi, prekide u odvijanju i nesreće u prometu kao i prekide u opskrbi uslugama (struja i voda, telekomunikacije). U područjima gdje snijeg rijetko pada čak i male visine snijega mogu izazvati negativne posljedice na ljude i odvijanje normalnog života. Preventivne mjere su redovito čišćenje prometnica, pločnika, pristupnih putova, zatim čišćenje snijega i leda sa vozila prije uključivanja u promet te korištenje zimske opreme na vozilu i sl.

POPLAVE IZAZVANE PUCANJEM BRANA

Poplava izazvana pucanjem brane je umjetna (akcidentna) poplava. Rušenjem nasipa

akumulacije, brane ili nasipa dovodnog kanala, prestaju postojati uvjeti za rad postrojenja hidroelektrane tj. prestaje mogućnost proizvodnje električne energije.

Pored opasnosti od poplava u kišnom periodu godine, najveću opasnost od poplave na području Grada Sinja prijeti uslijed iznenadnog rušenja Hidroelektrane Peruća (HE Peruća) bombardiranjem, miniranjem i nesavjesnim gospodarenjem.

HE Peruća nalazi se u Općini Hrvace u Splitsko-dalmatinskoj županiji ispod brane akumulacijskog Perućkog jezera. Kada je izgrađena 1960. njena snaga iznosila je 41,6 MW (2 generatora s 20,8 MW snage), a nakon remonta koji je izvršen 2003. zbog oštećenja na brani i samoj hidroelektrani nastalih tijekom Domovinskog rata snaga je hidroelektrane povećana je na 61,4 MW. Hidroelektrana koristi 2 Francisove turbine za pokretanje rotora generatora. Prosječna godišnja proizvodnja električne energije u HE Peruća je 203 milijuna kWh. Generatori su spojeni na električnu mrežu napona 220 kV. HE Peruća je akumulacijska pribranska hidroelektrana smještena uz branu Peruća na rijeci Cetini, udaljena uzvodno 16 km od Grada Sinja.

Rušenjem brane na Perući nastao bi vodeni val koji bi porušio most na Panju, poplavio Hrvatačko polje, potom i Sinjsko polje, porušio ili znatno oštetio mostove na Hanu, Kerepu i Trilju. Pored plavljenja voda bi u Sinjskom polju porušila i uništila nasipe, crpne stanice, a usjeve zatrpala sa muljem i pijeskom. Ljudske žrtve se očekuju oko mosta na Panju i naselju Marunice u Hrvatačkom polju. Na području Grada ne očekuju se ljudske žrtve pod pretpostavkom pravovremenog obavješćivanja i evakuacije stanovništva.

EPIDEMIJE I PANDEMIJE

Epidemija je pojava određene bolesti na ograničenom području koju karakterizira veći broj oboljelih nego što je uobičajeno. Epidemija je obično prostorno ograničena, ali ako se proširi na čitave zemlje ili kontinente i masovno zahvati veliki broj ljudi u razmjerno kratkom vremenu nazivamo je pandemijom.
Pandemija je širenje neke bolesti na veliko područje koja uzrokuje velik broj oboljelih i veliki broj smrtnih slučajeva, prekid aktivnosti i ekonomske troškove.

Osim pandemije gripe koja se svake godine sezonski javlja u svijetu od najznačajnijih bolesti 21. stoljeća koje su se javljale u obliku epidemija i pandemija treba spomenuti sars, ptičju i svinjsku gripu, ebolu te trenutačno aktualnu pandemiju COVID-19, uzrokovanu virusom SARS – CoV – 2.

Posljedice koje proizlaze iz moguće epidemije korona virusom mogu se sagledati iz perspektive nekoliko ključnih faktora društva:

- Ekonomskih faktora: direktne i indirektne financijske štete koje utječu na kućni proračun, troškove bolničkog liječenja i potencijalni utjecaj na trgovinu i turizam.
- Socijalnih faktora: uključuje veličinu populacije, odnosno broj stanovnika na određenom području, kretanje visokorizičnih grupa, te ponašanje i životni stil određenih grupa u populaciji, smrtne slučajeve.
- Tehničkih i znanstvenih faktora: podrazumijevaju provedbu nadzora i mogućnosti da se otkrije svaki sumnjivi slučaj, slučaj koji bi mogao oboljeti, prihvatljivost preventivnih mjera te provedba zaštitnih mjera.

Obzirom na pojavu bolesti kao što su ptičja gripa, a posebno svinjska kuga tamo gdje je moguće potrebno je u izvangradskim naseljima spriječiti njihovo širenje i spajanje, odnosno ostaviti razmake koji omogućavaju stvaranje dezinfekcionih barijera i koridora.
Veliki broj Prostornih planova već imaju utvrđene zone udaljenosti između farmi i farmi odnosno farmi i naseljenog mjesta zbog naprijed navedenog.

EKSTREMNE TEMPERATURE

Toplinski valovi predstavljaju temperaturne ekstreme koji se pojavljuju na nekom području u određenom vremenu. Na ovom području karakteristike toplinskih valova su temperature više od 35° C. Tijekom srpnja i kolovoza moguće su pojave toplinskih valova na području Grada Sinja-

Područje Grada Sinja za lipanj 2022. godine označeno je kao ekstremno toplo.

Na području Grada Sinja, prema Popisu stanovništva iz 2021. godine živi 23.452 stanovnika. Ugrožene skupine u periodu toplinskog vala su djeca od 0-14 godina, osobe starije od 60 godina, trudnice, stanovništvo s teškoćama u obavljanju svakodnevnih aktivnosti Broj osoba koji je ugrožen od toplinskog vala na području Grada Sinja je veći od procijenjenog obzirom da nisu uračunate osobe koje se u periodu mogućeg toplinskog vala nalaze u Gradu Sinju, a dolaze iz drugih sredina za vrijeme održavanja Sinjska alke i Velike Gospe.

Pravovremene preventivne mjere mogu smanjiti broj umrlih od toplinskih valova, te su zbog toga veoma bitne preporuke za zaštitu od velikih vrućina. Neke od preporuka za zaštitu od velikih vrućina su: rashlađenje privatnih i poslovnih prostorija, sklanjanje od vrućine, unos dovoljne količine tekućine, sklanjanje od direktnog sunca i dr.

MJERE ZAŠTITE OD VELIKIH NESREĆA

Mjere zaštite od velikih nesreća potrebno je provoditi u skladu sa sljedećim posebnim propisima i dokumentima:

- Zakon o sustavu civilne zaštite (NN 82/15)
- Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (NN 29/83, 36/85 i 42/86)
- Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (NN 49/17)
- Pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva (NN 69/16)
- Pravilnik o tehničkim zahtjevima sustava javnog uzbunjivanja stanovništva (NN 69/16)
- Uredba o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN 44/14, 31/17)
- Zakon o prostornom uređenju (NN 155/25) i Zakon o gradnji (NN 155/25)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15)
- Procjena rizika od velikih nesreća za Grad Sinj.

MJERE ZAŠTITE OD TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH NESREĆA

Gospodarski objekti na području Grada Sinja koji predstavljaju izvore tehničko-tehnoloških prijetnji su: benzinske postaje (i punionice plina). Prometnice na kojima prijeti opasnost od prijevoza opasnih i štetnih tvari su A1, D60 i D219.

Obveza svih pravnih subjekata koji koriste opasne tvari u svom radu je provedba preventivnih mjera za sprječavanje nesreće, ograničavanje pristupa u dijelove postrojenja s opasnim tvarima samo ovlaštenom osoblju te odgovorno ponašanje u području zaštite okolini u vidu upoznavanja lokalnog stanovništva s mogućim opasnostima, poduzetim mjerama za sprječavanje nesreća te metodama samozaštite, do dolaska snaga zaštite i spašavanja, u slučaju nesreće.

SKLANJANJE STANOVNIŠTVA

Sklanjanje stanovništva, u skladu sa Zakonom o civilnoj zaštiti, organizira se u najbližoj namjenskoj građevini za sklanjanje ili drugom pogodnom prostoru koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori).

KLIZIŠTA

Na području Grada registrirana su manja klizišta koja se nalaze na području Bajagići do Hana, u Glavicama, u Lučanima, Brnazama, na Suhaču i Karakašici. Na tom predjelu nema građevina tako da i nema ugroženih stanovnika

OLUJNI I ORKANSKI VJETAR

Zaštita od olujnih i orkanskih vjetrova koji su posljedica nevremena kao kompleksne atmosferske pojave moguće je ostvariti provođenjem preventivnih mjera već pri gradnji naselja, zgrada za stanovanje i drugih građevinskih i industrijskih objekata napose tamo gdje se očekuju olujni i jači vjetrovi. I u gradnji prometnica, elektro vodova, valja voditi računa o vjetru. S obzirom na svoje rušilačko djelovanje, olujni i orkanski vjetar vrlo štetno djeluje na građevinarstvo jer onemogućava radove, ruši dizalice, ruši krovove i loše izvedene građevinske objekte. U području elektroprivrede i telefonskog prometa, kidaju se električni i telegrafski vodovi, ruše njihovi nosači.

6. OBAVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI

U navedenoj tablici prikazani brojčani parametri odnose se na Izvješće o stanju u prostoru Grada Sinja od 2020. – 2023.

Tablica 27. Obvezni prostorni pokazatelji Izvješća o stanju u prostoru Grada Sinja

	osnovna tematska cjelina	skupina pokazatelja		pokazatelj		izvor podataka
1.	**OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA**					
	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura	1.	Broj stanovnika 2021	24452	DZS Državni zavod za
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika (2011./2001.)	94,5	

1.1.		stanovništva	3.	Prirodni prirast stanovništva 2021.	- 19	statistiku, Popis stanovništva 2021.
		B. Razmještaj i struktura kućanstava	1.	Broj kućanstava 2011.	7678	DZS Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021.
			2.	Indeks rasta broja kućanstava (2011./2001.)	103,08	
			3.	Prosječna veličina kućanstva 2011.	3,05	
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti (2020. – 2022.)	100,82	MRRFEU Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
			2.	Razvojna skupina JLS	5.	
2.	**STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA**					
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	14	DZS Državni zavod za statistiku
			2.	Gustoća naselja 2017.	72	
			3.	Gustoća naseljenosti 2021.	120,72 stanovnika /km²	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina JLS	194.27 km²	Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 2/06, 8/14, 1/16, 8/17, 8/23)
		B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP naselja - ukupno planirana	***2271,30***	Prostorni plan
			2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	11,75	
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	7,79	
			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	3,96	

			5.	Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP		uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 2/06, 8/14, 1/16, 8/17, 8/23)
			6.	Broj stanovnika/ukupna površina GP	9,98	
			7.	Broj stanovnika/izgrađena površina GP	16,23	

2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja - ukupno planirana	304,47	Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 2/06, 8/14, 1/16, 8/17, 8/23, 10/23)
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:		
			2. a.	Rekreacijska namjena	215,45 (1,11%)	
			2. b.	Gospodarska namjena	83,92 (0,43%)	
			2. c.	Eksploatacija	5,10 (0,03%)	
3.	**POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST**					
	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama:		Hrvatske ceste d.o.o. Županijska
				- državne ceste	40,8 km	
				- županijske ceste	19,4	
				- lokalne ceste	41,75	
			2.	Udio pojedinih vrsta cesta:		
				- državne ceste	40,20%	
				- županijske ceste	19,02%	

3.1.				-lokalne ceste	40,95%	uprava za ceste Split,
			3.	Cestovna gustoća (dužina cesta / površina područja)	0,44 km/km²	
		B. Željeznički promet	Duljina pruge prema vrsti: -			
			- lokalna		-	
			- regionalna		-	
			- međunarodna		-	
			Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga:			
			- lokalna		-	
			- regionalna		-	
			- međunarodna		-	
			Gustoća željezničkih pruga (dužina / površina područja)		-	
		C. Zračni promet	Broj zračnih luka prema vrstama		1	
			- sportsko – zračna luka		1	
			Površina zračnih luka		46,71ha	
		D. Pomorski promet	Broj luka prema vrsti		-	
			Površina kopnenog dijela luke		-	-
			Luke nautičkog turizma prema broju vezova		-	
		E. Riječni	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci			-

		promet	Klasa i duljina plovnih putova	-	
		F. Elektroničke komunikacije	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,064	HAKOM - Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	A. Opskrba električnom energijom	Duljina elektroopskrbnih vodova Udio i duljina elektroopskrbnih vodova prema vrsti	612,344km Duljina distrubucijskog voda 35kV 81,738 km - udio 1,/34% Duljina distrubucijskog voda 10kV 172,780 kn - udio 28/21% Duljina distrubucijskog voda 0,4kV 357,876 km - udio 58/42	HEP
		B. Opskrba plinom	Duljina plinovoda	-	
			Udio prema vrsti plinovoda:		
			- magistralni plinovod	-	
			- lokalni plinovod	-	
		C. Opskrba naftom	Duljina naftovoda:		JANAF d.d.
			-	-	

3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	Duljina javne vodoopskrbne mreže	175 km	Hrvatske vode
			Potrošnja pitke vode	162,96 l/st/dan	
		B. Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	Duljina kanalizacijske mreže	22,6 km	Hrvatske vode
			Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda - broj i kapacitet		
			UPOV SINJ	15.000 ES	
			UPOV TRILJ	3.500 ES	
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	Broj i površina odlagališta prema vrsti	1	AZO Agencija za zaštitu okoliša
			- aktivno	13,34 ha	
4.	**KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA**				
4.1.	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	4445,60 ha	Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 2/06, 8/14, 1/16, 8/17, 8/23, 10/23)
			Udio poljoprivrednog zemljišta	22,99 %	
			Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	0,19 ha/stan.	
		B. Šumarstvo	Ukupna površina šumskog zemljišta	9989,99 ha	
			Udio šumskog zemljišta	51,67	

			Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0,42 ha/stan.	
		C. Vode	Površine površinskih voda	136,88 ha	
			Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS	0,71 %	
			Dužina vodotoka		
		D. Morska obala	Morska obala - dužina obalne crte	-	
		E. Mineralne sirovine	Broj i površina postojećih eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina:		
			eksploatacija tehničko-građevinskog kamena	16.60ha	
			eksploatacija gipsa	47,20ha	
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI Zaštićena područja prirode		Broj i površina zaštićenih područja (PP, RP i ostalo)	8633,18	Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 2/06, 8/14, 1/16, 8/17, 8/23, 10/23) Bioportal, AZO, od 2019. g. Hrvatska agencija za okoliš i prirodu – HAOP
			Područja ekološke mreže POP	67.679,42 ha	
			POVS	51.037,74 ha	
			Broj zaštićenih kulturnih dobara:		

4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	- registrirani nepokretni	25	Ministarstvo kulture
			- registrirani pokretni	1	
			- nematerijalni	4	
			Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	3	
			Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	1	
4.4.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA*	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	* opisano u tekstualnom dijelu Izvješća		
5.	**DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA**				
5.1.	POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	Broj donesenih PP izmjena i dopuna		Upravni odjel za imovinu i prostorno uređenje
			- PPUG	5	
			- GUP	5	
			- UPU GZK	3	
			- DPU TRNOVAČA	4	
			-DPU ex VOJARNA I. NELIPIĆA	1	
5.2.	PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja - 2020. do 2023. godine	263	UO za graditeljstvo i prostorno uređenje SDŽ
5.3.	URBANA PREOBRAZBA		Broj PP ili pojedinačnih zahvata Površina	0	ZPU

5.4.	URBANA SANACIJA		Broj izdanih rješenja o izvedenom stanju	156	UO za komunalne djelatnosti Grada Sinja

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

1. POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA

Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 2/06, 08/14, 1/16, 8/17, 8/23, 10/23) je prostorni plan lokalne razine i temeljni je dokument kojim se planira uređenje prostora Grada.

Za uže gradsko područje donesen je Generalni urbanistički plan uređenja (Službeni glasnik Grada Sinja 2/07,1/09, 6/16, 6/18, 8/23, 10/23).

Tablica 34. Popis prostorno planske dokumentacije Grada Sinja koji su na snazi:

DOKUMENT	SLUŽBENI GLASNIK
Prostorni plan uređenja Grada Sinja	Službeni glasnik Grada Sinja broj 2/06, 8/14, 1/16, 8/17, 8/23, 10/23
GUP-a Grada Sinja	Službeni glasnik Grada Sinja 2/07,01/09, 6/16, 6/18 i 8/23, 10/23.
UPU Gospodarske zone Kukuzovac	Službeni glasnik Grada Sinja 2/04, 2/09, 08/09, 9/14
DPU područja mješovite-pretežito poslovne zone Trnovača-Sinj	Službeni glasnik Grada Sinja 4/10, 7/10, 1/18, 5/19, 12/22
DPU ex vojarne Ivaniša Nelipića	Službeni glasnik Grada Sinja 10/2011, 8/13
Prostorni plan uređenja Splitsko dalmatinske županije	Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije 1/03, 8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13, 147/15, 154/21 i 17/21 p.t.

U postupku izrade Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Sinja uređenja (Službeni glasnik Grada Sinja 8/23, 10/23) i Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana uređenja (Službeni glasnik Grada Sinja 8/23, 10/23) proveden je objedinjeni postupak Strateške procjene utjecaja na okoliš.

2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA

Upravni odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje Splitsko dalmatinske županije, Odsjek u Sinju, obavlja poslove izdavanja akata vezanih uz provedbu dokumenata prostornog uređenja i gradnje Grada Sinja te druge poslove iz nadležnosti navedenog Upravnog odjela.

2.1. Pojedinačni akti prostornog uređenja

U periodu od 2020. do 2023. izdano je

Tablica 36. Broj izdanih akata Grad Sinj od 2020. do 2023.

Godina	Građevinska dozvola	Rješenje o izvedenom stanju	ukupno
2020.	46	36	82
2021.	62	52	114
2022.	61	37	98
2023.	94	31	125
UKUPNO	**263**	**156**	**419**

Izvor: Upravni odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje Splitsko dalmatinske županije, Odsjek u Sinju

4. PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOSNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU GRADA SINJA

Posljednjim usvojenim Izvješćem o stanju u prostoru Grada Sinja za razdoblje od 2014.-2018.g., utvrđena je potreba usklađenja Prostornog plana uređenja Grada Sinja sa Zakonom o prostornom uređenju i Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije, kao planom višeg reda.

Također je, u cilju realizacije razvojne mogućnosti, postavljena je zadaća izrade Krajobrazne tipologije (Krajobrazne osnove) kojom bi se dobio uvid u karakteristike ruralnih krajobraza (stanje, ugroženost, osjetljivost) s ciljem vrednovanja ruralnog prostora i stvaranja modela pogodnosti, odnosno plana optimalnog razmještaja tipova djelatnosti na kojem bi se temeljila Strategija prostornog razvoja sa smjernicama. Također je predložena izrada Studije i strategije zelene infrastrukture.
Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Sinja, kao i Generalnog urbanističkog plana Grada Sinja, sa svim potrebnim usklađenjima je realizirana 2023.g., ali dokumenti koji se odnose na valorizaciju prirodnih i kulturnih vrijednosti, odnosno izradu studije i strategije Zelene infrastrukture i Atlasa krajobraza, nisu izrađeni te će se njihovoj izradi pristupiti u predstojećem razdoblju.
Prethodnim izvješćem su preporučene prioritetne aktivnosti u cilju razvoja naselja na principima:

- razvoja konkurentnog i održivog gospodarstva,
- razvoja turizma, inovativne turističke ponude i destinacije,
- razvoj prometne i komunalne (javne) infrastrukture,
- održivi razvoj poljoprivrede,
- zaštita okoliša i održivo gospodarenje prirodnom i kulturnom baštinom,
- održivo upravljanje kulturnim resursima i baštinom.

Po preporuci za razvoja konkurentnog i održivog gospodarstva, Grad Sinj je poduzeo sljedeće:

U cilju razvoja turizma, inovativne turističke ponude i destinacije, Grad Sinj je započeo aktivnosti izrade projektne dokumentacije na temelju koje bi se ulagalo u poboljšanje uvjeta razvoja konjičkog sporta, odnosno izradi projekta za rekonstrukciju štale za alkarske konje.

Za privođenje namjeni IEC-a Sinjska Alka izrađen je troškovnik potrebnih radova sanacije građevine na temelju stručnog izvješća o privođenju svrsi projekta „Interpretacijsko edukacijski centar Sinjska Alka". Realizacija sanacije, nakon provedenog javnog natječaja za izvođača radova, planira se tijekom 2026.g.
U cilju razvoja prometne infrastrukture Grad Sinj je pokrenuo nekoliko projekata vezano za rekonstrukciju nerazvrstanih cesta na području samog centra grada Sinja s dogradnjom nogostupa i izgradnjom javne rasvjete, izradio je glavni projekt za izvanredno održavanje državne ceste DC1 kroz Grad Sinj (Splitska ulica - duljine 580m), te je izgradio sabirnu ulicu u Ex vojarni Ivaniša Nelipića. Izrađen je i idejni projekt za nogostup Bajagić, te za nogostup od Zorke Macana do spomenika na Radošiću Gornjem za koji je ishođena i lokacijska dozvola.
Po pitanju razvoja komunalne (javne) infrastrukture izgrađeno je igralište Family Point (2023./2024.g.) kod sportske dvorane Ivica Glavan Ićo, uređeno je dječje igralište u Glavicama (na Planici) te vježbalište na otvorenom u gradskom parku, obnovljen je Dom kulture u Brnazama, uređivani su aktivni bunari te nogometna igrališta u Glavicama i na stadionu NK Junak, izrađena su idejna rješenja za sustave oborinske odvodnje Ćosin potok, Luka i Karajkova lokva, a za Put Piketa izrađen je idejni projekt i ishođena lokacijska dozvola.

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE STANJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEG ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU GRADA SINJA OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE

Godine 2021. donesena je Odluka o donošenju Provedbenog programa Grada Sinja za razdoblje 2021.-2025. (Službeni glasnik Grad Sinja" broj 2/21). Dokument predstavlja pregled aktualnog stanja, te najznačajnijih programa i projekata koji će biti okosnica i temelj budućeg razvoja Grada. Novi strateški dokument, trasira planove, viziju, razvojne ciljeve te mjere i aktivnosti za predstojeće razdoblje od 2021.-2025. godine.
Provedbenim programa Grada Sinja za razdoblje 2021.-2025.. učinjena je, na temelju podataka o stanju u prostoru, tzv. SWOT analiza. SWOT analiza koristi se za ocjenu snaga, slabosti, prilika i prijetnji promatranog područja. SWOT analiza dana je za više čimbenika od kojih se na stanje u prostoru odnose:

Tablica 29. izvod iz SWOT analize **– Grad Sinj**

SWOT ANALIZA – SVETI IVAN ZELINA				
	Prednosti	**Slabosti**	**Prilike**	**Prijetnje**
Društvo	pozitivan migracijski saldo –	prirodni pad broja stanovnika	poticajne demografske mjere	pojava negativnih demografskih trendova i daljnje starenje stanovništva –

	povoljna dobna struktura stanovništva – razvijena mreža predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja – sufinanciranje predškolskog odgoja sufinanciranje prijevoza i školskih potrepština - djelovanje DZ Sinj – provedba EU projekta „Zaželi“ koji omogućuje zapošljavanje žena – pad korisnika minimalne zajamčene naknade pomoć socijalno ugroženim obiteljima – aktivne sportske udruge – projekti obnove sportske infrastrukture – mnogo zaštićenih	nedostatak vrtićkih kapaciteta dvosmjenska nastava u pojedinim školama - premaleni broj obrazovanih profesionalaca (trenera) nedostatak izvora financiranja udruga nedostatak sportske infrastrukture – nedovoljno profiliranje postojećih kulturnih udruga	uređenje i dogradnja vrtića i škola tradicija Sinjskog DZ-a zainteresiranost mladih za bavljenje sportom tradicija kulturne umjetnosti obnova i uređenje kulturnih spomenik	nedostatak stručnog kadra i opreme u zdravstvu – smanjenje dostupnih zdravstvenih usluga u DZ Sinj – nemogućnost sveukupnog financiranja sporta od strane Grada – nepredviđeni troškovi u obnovi spomenika

	kulturnih dobara – postojanje KUS-a – dostupnost raznih kulturnih i edukativnih sadržaja i manifestacija			
Gospodarstvo	porast zaposlenosti iznadprosječna razina razvijenosti prema indeksu razvijenosti – GZ Kukuzovac – kvalitetno poljoprivredno tlo – poticanje razvoja poljoprivredne proizvodnje – rast broja OPG-ova bogatstvo prirodne i kulturne baštine – duga tradicija kulturnog i vjerskog turizma – destinacija prepoznata od	spori razvoj GZ Kukuzovac – nedovoljno izgrađena infrastruktura u GZ – nepovoljna dobna i obrazovna struktura poljoprivrednika – malena i usitnjena gospodarstva – nedovoljno razvijeni turistički smještajni kapaciteti (1 hotel) – prekratki boravak turista na području Grada	ulaganje u razvoj GZ - poticanje zapošljavanja - olakšice za poduzetnike u GZ - ulaganja u razvoj poduzetničke infrastrukture - porast broja mlađih i obrazovanijih nositelja OPG-ova - financiranja iz EU fondova - daljnje povezivanje OPG-ova s turizmom u Županiji - kulturne manifestacije od nacionalne važnosti	- konkurencija od drugih GZ izvan Grada - dodatno usitnjavanje poljoprivrednog zemljišta - skup prelazak na ekološku poljoprivredu - konkurentnost stranih proizvoda - jaka turistička ponuda okolnog područja - nedostatak kvalitetnih sadržaja za duži boravak turista

	strane inozemnih turista – uređivanje turističke infrastrukture		- daljnje promicanje razvoja turizma na području Grada	
Prometna i komunalna infrastruktura	dobar prometni položaj - razvijena prometna mreža kontinuirano ulaganje u održavanje nerazvrstanih cesta - početak sanacije odlagališta otpada - povećanje proračunskih sredstava namijenjenih gospodarenju otpadom - redovno saniranje ilegalnih odlagališta otpada - 98 % stanovništva priključeno na gradski vodovod - izgrađena kanalizacija u gradu	prolazak važnih pravaca kroz centar grada - izrazito niske stope recikliranja - nepriključenost stanovništva Zelova na gradski vodovod - neizgrađena kanalizacija na prostoru naselja van grada	rekonstrukcija nerazvrstanih cesta - izgradnja i razvoj prometa u mirovanju te pješačke i biciklističke infrastrukture - daljnje saniranje odlagališta otpada izgradnja sortirnice otvorenje ŽCGO Lećevica projekt izgradnje vodovoda za naselje Zelovo projekt izgradnje kanalizacije u svim naseljima Grada financiranje projekata iz EU fondova	- porast cijena prilikom izgradnje - niska osviještenost stanovništva u potrebi recikliranja produljenje radova na ŽCGO zbog čega dolazi do kašnjenja u sanaciji odlagališta Mojanka otvaranje novih ilegalnih odlagališta otpada rast troškova izgradnje kanalizacije i vodovoda
Proračun	- transparentnost proračuna - jasno definirani ciljevi ulaganja	neravnomjerna ulaganja po sektorima i djelatnostima	daljnji razvoj projekata unaprjeđenja	pretjerana ovisnost udruga o proračunskim izdacima

			stanja na prostoru Grada daljnji napredak na transparentnosti proračuna	

Izvor: Provedbeni program Grada Sinja za razdoblje 2021.-2025.

2. OCJENA POTREBE IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA NA RAZINI GRADA SINJA

Prostorni plan uređenja Grada Sinja donesen je 2006. godine, nakon toga su donesene tri izmjene i dopune PPUG-a (Službeni glasnik Grada Sinja broj 8/14, 1/16, 8/17).

Tablica 38. Predviđena obveza izrade planova nižeg reda

	Zona	Namjena		Površina cca (ha)	Status
1	DPU ex vojarne Ivaniša Nelipića	javna i društvena	D,M	4	Na snazi sl gl. 08/13
2	UPU Tomaševića draga, naselje Sinj	mješovita	M	25	
3	UPU Gospodarska zona Turjaci	gospodarska	I3	6	
4	UPU Čitluk - Sjever	mješovita	M	7,5	
5	UPU Čitluk - Istok	mješovita / rekreacija	M,R3	6	
6	UPU Bajagić - Jug	mješovita	M	13	
7	UPU Bajagić - Centar	mješovita	M	43	
8	UPU Bajagić - Sjever	mješovita	M	22	
9	UPU Obrovac - Jug	mješovita / rekreacija	M,R3	48	
10	UPU Obrovac - Centar	mješovita	M	17	
11	UPU Obrovac - Sjever	mješovita / rekreacija	M,R3	23	
12	UPU Gospodarska zona Obrovac	gospodarska	I1,I2,K	17	
13	UPU Gospodarska zona Obrovac - Zapad	gospodarska	I3	3	
14	UPU Gospodarska zona Obrovac - Sjever	gospodarska	I3	3	

15	UPU Gospodarska zona Gljev	gospodarska	I1,I2,K	17	
16	UPU Groblje Gljev	groblje	G	1,5	
	UPU Groblje Jasensko	groblje	G	2	

	Zona	Namjena		Površina cca (ha)	
1.1	DPU ex vojarne Ivaniša Nelipića	javna i društvena / mješovita	D,M	4	Na snazi (Sl. gl. Grada Sinja br. 10/11, 8/13)
1.2	UPU Tomaševića draga, naselje Sinj	mješovita	M	25	
2.1	UPU sjeverozapadno od ulice Fra Rafe Kalinića	mješovita	M	3	
3.1	UPU Brnaze	mješovita	M	14	
4.1	UPU Gospodarska zona Kukuzovac	gospodarska	I1,I2,K	141	Na snazi (Sl. gl. Grada Sinja br.2/04, 2/09, 8/09 , 9/14)
4.2	UPU Gospodarska zona Turjaci	gospodarska	I3	6	
7.1	UPU Groblje Jasensko	groblje	G	2	
7.2	UPU Čitluk - Istok	mješovita/ rekreacija	M,R3	6	
7.3	UPU Čitluk - Sjever	mješovita	M	8	
8.1	UPU Bajagić - Jug	mješovita	M	12	
8.2	UPU Bajagić - Centar	mješovita	M	45	
8.3	UPU Bajagić - Sjever	mješovita	M	22	
9.1	UPU Obrovac - Jug	mješovita/ rekreacija	M,R3	50	
9.2	UPU Obrovac - Centar	mješovita	M	17	
9.3	UPU Obrovac - Sjever	mješovita	M	20	
9.4	UPU Gospodarska zona Obrovac	gospodarska	I1,I2,K	17	
9.5	UPU Gospodarska zona Obrovac - Zapad	gospodarska	I3	3	
9.6	UPU Gospodarska zona Obrovac - Sjever	gospodarska	I3	3	
10.1	UPU Gospodarska zona Gljev	gospodarska	I1,I2,K	17	

10.2	UPU Groblje Gljev	groblje	G	2	
11.1	UPU Zelovo	mješovita	M	12	

GUP-om Grada Sinja predviđena je izrada Urbanističkog plana uređenja za povijesnu graditeljsku cjelinu Sinja, Urbanističkog plana uređenja novog gradskog centra, Urbanističkog plana uređenja K5 kod autobusnog kolodvora.

3. PREPORUKE PRIORITETNIH AKTIVNOSTI I MJERA ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA GRADA SINJA

Prostor Grada Sinja odlikuje se vrijednošću krajolika i značajnim stupnjem prirodne očuvanosti, a zahvaljujući još nezagađenom okolišu postoji visoka razina kakvoće življenja te stoga sadrži potrebne vrijednosti i objektivne mogućnosti za kvalitetan razvoj. Kvalitetan izgrađeni prostor je uz očuvanu prirodu temeljna potreba svakog čovjeka i preduvjet svekolikog razvoja društva. Podizanje razine kvalitete izgrađenog prostora izravno utječe na kvalitetu života, što znači da vrsnoćom izgrađenog prostora povećavamo vrijednost životnog prostora kako pojedincu tako i društvu. Vrsnoća izgrađenog prostora predstavlja opći interes koji se stvara neposrednim savjesnim i koordiniranim djelovanjem arhitektonske i drugih struka, uz visoku društvenu svijest i političku volju. Odnos prema izgrađenom prostoru pokazuje kulturu naroda i važna je identifikacijska prezentacija prostornog razvoja. U sljedećem razdoblju treba težiti podizanju kulture građenja tako da se osigura vrsnoća prostorno planske dokumentacije kao preduvjeta kvalitete izgrađenog prostora te osiguranje učinkovitih mehanizama nadzora njihove provedbe. Glavni cilj je utvrđivanje prioriteta razvoja i pomoć u usmjeravanju resursa kako bi se oni što učinkovitije iskoristili.

U narednom četverogodišnjem razdoblju, predlažu se aktivnosti na sljedećim područjima:

a) prostorno i urbanističko planiranje

- angažiranje oko sređivanja katastra nekretnina (projekt državne izmjere) kao temeljnog preduvjeta za transparentno vođenje zemljišne politike i poticanja ulaganja, a uz suvremeni informatički sustav (na razini Grada nadogradnja GIS sustava), sređeni katastar nekretnina je elementarni uvjet za izradu provedbenih prostornih planova,
- provedba transformacije prostornih planova u planove „nove generacije“ sukladno zakonskoj regulativi,
- donošenje prostorno planske dokumentacije koja je temelj za realizaciju nužno potrebne komunalne infrastrukture (cestovna mreža, nove prometnice, groblja, proširenja kanalizacijske mreže, poticana stanogradnja, novi gospodarski, kulturni i sportski objekti i sl.). Izmjenama i dopunama postojeće prostorno planske dokumentacije onemogućiti negativne učinke koji su posljedica nekvalitetne gradnje, neodgovarajućeg oblikovanja građevina, zauzimanja poljoprivrednih parcela, ilegalnih priključivanja na komunalnu infrastrukturu, dakle niza nepravilnosti što su obilježje svake takve gradnje, a zbog koje se gubi red u prostoru te poništava temeljna racionalnost korištenja prostora što je smisao urbanističkog planiranja.

b) gospodarstvo

- poticanje gospodarskog razvoja i partnerstva, daljnji razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva, poljoprivrede, unapređenje postojećih i razvoj novih turističkih sadržaja, sustavno planiranje i upravljanje razvojem gospodarske zone, ulaganje u znanje i osposobljenost ljudskih resursa.

c) priuštivo stanovanje

- Grad planira realizirati poticanu stanogradnju u cilju rješavanja stambenih potreba mladih obitelji po modelu Grada Sinja.

d) komunalna infrastruktura

- poticanje unapređenja prometne infrastrukture izgradnjom novih prometnica, rekonstrukcijom postojećih prometnica i prometnih čvorišta kao i daljnje uređenje površina za promet u mirovanju,
- nastavak radova sanacije odlagališta komunalnog otpada sve dok se konačno ne realizira projekt regionalnog centra za gospodarenje otpadom,
- unapređenje (održavanje, rekonstrukcija, gradnja) ostale komunalne infrastrukture (groblja, kanalizacijski sustav, odvodnja oborinskih voda, javna rasvjeta), prema prioritetima definiranim programom gradnje tj. održavanja iste.

e) društvena infrastruktura

- Grad se mora maksimalno angažirati za daljnje uređenje, dogradnju i rekonstrukciju postojećih društvenih sadržaja te realizaciju novih. Nastaviti praćenje stvarnih potreba te ostvarenje standarda iz Prostornog plana.
- Prioritetne aktivnosti u narednom razdoblju: izgradnja dječjih vrtića i jaslica radi zadovoljena potreba za dostatnim mjestima, izgradnja osnovne škole „Fra Pavla Vučkovića" radi postizanja optimalnih pedagoških standarda i ostvarenja prostornih uvjeta za cjelodnevnu nastavu, izgradnja glazbene škole, uređenje Galerije Sikirica (rekonstrukcijom jedne od postojećih građevina koju je RH dala Gradu na upravljanje ili izgradnjom novog objekta), rekonstrukcija školske sportske dvorane uz srednju školu te izgradnja nove sportske gimnastičke dvorane, neophodne rekonstrukcije odnosno adaptacije postojećih građevina društvene i sportske namjene na cjelokupnom području, čija je funkcionalnost zbog starosti i dotrajalosti neprimjerena njihovoj primarnoj namjeni, izgradnja novih kapaciteta socijalne namjene (domovi za starije i nemoćne, palijativna skrb), proširenje, podizanje i unapređivanje usluga zdravstvene zaštite,

f) urbana obnova

- urbana obnova, urbana regeneracija užeg centra Grada uz planski pristup uređenju središnjeg dijela grada uz izradu konzervatorske podloge i UPU-a zaštićene povijesne cjeline, prema potrebi provesti urbanističko-arhitektonske natječaje za pojedine vrijedne mikrolokacije ili javne građevine,

g) sredstva EU

- za provođenje svih mjera i aktivnosti u svrhu ostvarenja naprijed navedenih ciljeva, jasno je da potrebna sredstva neće biti moguće osigurati isključivo iz proračunskih sredstava Grada, stoga, priliku za razvoj treba tražiti u EU strukturnim fondovima, koji nam stoje na raspolaganju,
- potrebno je detaljno upoznavanje sa svim instrumentima Europske unije za poticanje regionalnog razvoja zemalja članica, a time i jedinica lokalne i regionalne samouprave, putem kojih prilika za razvoj postoji,
- pri apliciranju je potrebno izrađivati kvalitetnu i adekvatnu projektnu dokumentaciju koja neće biti razlogom odbacivanja projekata,

h) obnovljivi izvori

- Grad se u narednom periodu, u okviru svojih mogućnosti, treba uključiti u ostvarenje povećanja/poboljšanja energetske učinkovitosti i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, tako da omogući korištenja obnovljivih izvora energije, posebno energije sunca, putem solarnih panela koji se postavljaju na sve nove i postojeće građevine (obiteljske kuće, gospodarske objekte).

- Onemogućiti lociranje sunčanih elektrana i vjetroelektrana, odnosno svih obnovljivih izvora energije izvan građevinskog područja koja imaju štetan utjecaj na lokalno stanovništvo, prirodu i okoliš, održivo gospodarenje izvorima pitke vode, gospodarstvo i sl.

i)<u>zaštita okoliša i održivo gospodarenje prirodnom i kulturnom baštinom</u>

- Zaštita okoliša se prvenstveno odnosi na sprječavanje i/ili smanjenje negativnog utjecaja na okoliš. Potrebno je adekvatno, kvalitetno i održivo upravljati resursima na području Grada Sinja, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri očuvala prirodna i kulturna baština, odnosno štitile krajobrazne i kulturno - povijesne vrijednosti kroz održivi razvoj. Krajobrazne vrijednosti potrebno je povezati sa sektorima turizma, poljoprivrede, kulture, sporta i rekreacije, odnosno sa svim gospodarskim granama. Potrebno je stvoriti racionalne uvjete za održivo gospodarenje mineralnim sirovinama (istraživanje i eksploatacija), bez štetnih utjecaja na javne interese i ugrožavanja uvjeta i kvalitete života lokalnog stanovništva, kao i dosljedno provoditi sanaciju prostora nakon završene eksploatacije, odnosno nakon završene pojedine faze eksploatacije, ili trajnog obustavljanja rudarskih radova.

IV. IZVORI PODATAKA

1. Dokumenti prostornog uređenja, strateški i drugi dokumenti

- Zakon o prostornom uređenju ("Narodne novine" br. 155/25)
- Zakon o gradnji ("Narodne novine" br 155/25)
- Uredba o proglašenju ekološke mreže ("Narodne novine" br. 109/07, 80/13)
- Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže("Narodne novine" br. 80/2019, 119/2023)
- Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru ("Narodne novine" br. 48/14, 19/15)
- Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)
- Popis stanovništva 2021., Državni zavod za statistiku (DZS)
- Bioportal, AZO,
- Prostorni plan uređenja Grada Sinja (Službeni glasnik Grada Sinja broj 2/2006, 8/2014, 1/2016, 8/2017, 8/2023, 10/2023 pročišćeni tekst)
- Prostorni plan uređenja Splitsko dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije", broj 1/03, 8/04 (stavljanje izvan snage odredbe), 5/05 (usklađenje s Uredbom o ZOP-u), 5/06 (ispravak usklađenja s Uredbom o ZOP-u), 13/07, 9/13, 147/15 ispr. I 154/21. 170/21- pročišćeni tekst),
- GUP-a Grada Sinja, (Službeni glasnik Grada Sinja 2/07,01/09, 6/16, 6/18 , 8/2023, 10/2023 pročišćeni tekst) .
- UPU Gospodarske zone Kukuzovac (Službeni glasnik Grada Sinja 02/04, 02/2009, 08/2009-ispravak, 9/2014)
- DPU područja mješovite-pretežito poslovne zone Trnovača-Sinj, (Službeni glasnik Grada Sinja 4/2010, 7/2010, 1/2018, 5/2019, 12/2022)
- DPU ex vojarne Ivaniša Nelipića, (Službeni glasnik Grada Sinja 10/2011, 08/2013)
- Strategija razvoja Grada Sinja za razdoblje 2021.-2025.g.
- Procjena procjena rizika od velikih nesreća za Grad Sinj (siječanj 2023)
- Suvremeni sociodemografski razvoj Grada Sinja – Sveučilište u Zagrebu , Fakultet hrvatskih studija - Završni rad Marija Župić 2022. g.

2. Kontaktirane službe

- Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), (do 2015. djelovale AZO i DZZP)
- Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada (AZONIZ)
- Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja (MGIPU)
- Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije(MZOIE)
- Državni zavod za statistiku (DZS)
- Hrvatske autoceste (HAC)
- Hrvatske ceste (HC)
- Županijska uprava za ceste (ŽUC)
- Državna geodetska uprava (DGU)
- Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)
- Hrvatska elektroprivreda (HEP)
- Hrvatske vode,
- Hrvatska elektroprivreda (HEP), Operator distribucijskog sustava d.o.o.
- HOPS d.d., Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d.
- Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Splitu,
- Upravni odjel za graditeljstvo i prostorno uređenje, Splitsko-dalmatinske županije, Odsjek u Sinju,
- Turistička zajednica Grada Sinja
- Vodovod i odvodnja Cetinske krajine d.o.o.,
- Čistoća Cetinske krajine d.o.o.,
- Grad Sinj, svi upravni odjeli